

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (2659) 2001 VASARIS-FEBRUARY 20

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Lenktynės į nežinią

Koks dabartinis gyvenamasis laikotarpis? Kaip jį galėtume tiksliausiai pavadinti? Pokalbiuose, o neretai ir spaudos puslapiuose tuo klausimu pasisakome. Išgirstame įvairių apibūdinimų: šiuo dienų laikotarpis yra modernus, pažangus, laikotarpis techninių laimėjimų, laisvės ir kovų dėl laisvės ir teisių, dorovinio nuosmukio ir t.t.

DĖMESĮ patraukianti yra ir šitokia nuomonė: šių dienų laikotarpis yra nepaprasto skubėjimo laikotarpis. Po Antrojo pasaulinio karo aukštoji moksline technika po didžiųjų užmojų nukreipė į erdves. Galingos raketos, erdvėlaiviai, satelitai, sėkmingas mėnulio "užkariavimas", nesibaigiantys siekiai patyrinėti artimiausias planetas - ko dar daugiau bereikėtų, kad žmogus pasijustų esąs jau ne vien tik žemės vaikas. Tam skiriamai šimtai milijonų, ir kaip matėme, lenktynėse į erdves pralaimėjo tie, kuriems pritrūko pinigų. O varžbas laimėjusieji ir varžovų nebeturėdami vis tiek spartos nesulaikę, nes galbūt stabdymas ar sulėtinimas reikštų savotišką geros pradžios išdavystę. Kas pradėta, reikia tęsti energingai ir tiksliai. Ir ne vienas mokslininkas, dar gyvas būdamas svajoja pamatyti savo darbo rezultatus. Kaip mada, kaip būtinybė skubėjimo įnirsis kerojasi ir pačiuose žemiausiuose gyvenimo sluoksniuose, kur vienas kitą kaip ant virvės tempia, kur viena sritis absoliučiai priklauso nuo kitos. Sakytume, visas pasaulis stojo į didįjį maratoną, kur baimės linijos niekas ir niekada neužbrauks. Tokios lenktynės savaime sukuria aplinką, kuri keičia ir žmogaus mąstyseną, ir tai daugiausia todėl, kad taip intensyviai bėgant ir veržiantis į priekį nebelieka nė minutėlės laiko pasidaryti į šalis arba bent kiek atsikvėpti. Sparta tampa viso gyvavimo bei pažangos pagrindu pamirštant, kad pakelėse yra prismaigstyta daug puikių vertybių, prie kurių ne prisiliesti nebėra laiko.

SKUBA, lekia visi - kam reikia ir kam nereikia. Atsilikimas - žodis baimis, gal net baissenis už nusikaltimą ar nepadorumą. Taigi elkis kaip nori, tik neatsilik. Vis dėlto pasigirsta balsų, kad ta akloji sparta juo toliau, juo daugiau darosi sunkiai bepakeliamas, ardanti poreikis, kurie reikalingi žmogui. Nėra paslaptis, kad daugelis tai žino, bet pasipriešinti tam kažkaip arba nerįstama, arba išbėgęs nebeuima. Kiekviena su ta skuba nesiderinti pati pati gali pasirodyti kaip atgyvena, aiškus ir apgalvintas atsilikimas. Pasitūlimas stabtelėti, pagalvoti, kur šuoliuojama ir kodėl, dažnai apkalbami kaip siekis atgaivinti viduramžių dvasią, grąžinti tą šurpą keliančią būseną. Žmonės kaip žmonės, bet kai valstybės viena į kitą nusižiūrėjusios, reikia ar ne, kabinasi į tą beatodairinį lenktyniavimą, kyla klausimas, ar pasirinkta linkmė iš tikrųjų jau ir yra gera ir teisinga? Nori ar ne - tai liečia visus piliečius ir daugelį tų, kurie kitaip galvoja ir kitaip daryti, jei tai nuo jų priklauso. Ne visi mano, kad tokios kone epideminio pobūdžio lenktynės yra naudingos tautos gerovei ar, sakymu, atgaivos nepriklausomybės stiprinimui, kai reikia daug plačiau dairytis, net kitaip įvykius ar reikšinius vertinti. Nepaisydami, kaip kas mano ar jaučia, valstybės vadovaujantys dažnai vaidina pažangius, neatsileikančius. Žinoma, atsiriboti nuo viso pasaulio arba nuo labiausiai įtakos darančių kaimynų nėra įmanoma. To nė nereikėtų. Tačiau spartos ir prisiderinimo maratone vis dėlto reikėtų apdairumo, kad pajėgtume išlaikyti savąją spalvą, kad netaptume kokiais beveidžiais svertimas kaukes užsidėjusiais žmogėnais. Apie didžiulius tautų maišymo katilus, emigrantų kraštus, dar taip neseniai nelabai geru žodžiu pasisakydavome. Šiandien tų katilų daug daugiau, įskaitant ir savo valstybę. Ar neatrodo, kad jau esame atskubėję iki ribos, kur reikia stabtelėti ir pagalvoti? Noras nepasiduoti nemaža dalimi valstybė atvedė iki briaunos, kur ir su "velniu einama obuoliuoti", kad tik kas nors padėtų tvarkytis siekiant medžiaginės gerovės, visa kita nustumiant į šalį. Ir lyg viskas jau sutartinai užprogramuota, kad tikslas pateisintų priemones. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Ontario ministerių pakeitimai

Pasitraukus dviem svarbiems ministeriams, finansų - Ernie Eves (gavo gerą darbo pasiūlymą privačioje finansinėje bendrovėje) ir ekonominės plėtros - Al Paladini (dėl šeimos problemų), buvo laukiama didesnių ar mažesnių pertvarkymų Ontario ministerių kabinete. Pagaliau premjeras M. Harris paskelbė ministerių sąrašą. Didelių staigmenų buvo nedaug, bet poros ministerių pakeitimai sukėlė spėliojimus, ar Ontario konservatoriai nekrypsta dar daugiau į dešinę. Jim Flaherty, 51 m. amžiaus, buvęs teisingumo ministru, tapo finansų ministru ir premjero pavaduotoju; Tony Clement, 40, buvęs savivaldybių reikalų ministru, paskirtas sveikatos ir ilgalaikės slaugos ministru. Jie abu yra žinomi kaip dešiniškieji konservatoriai ir spauda jau pranašauja tolimesnių provincijos biudžeto karpymus. Švietimo ministru pasiliko Janet Ecker, 47 metų, kuri bus taip pat ir parlamento vadovė

(House Leader). Prieš keletą metų apkarpius mokyklų finansavimą, uždarius eilę mokyklų ir pareikalavus, kad mokytojai dirbtų ilgesnis valandas, ši ministerija atsidūrė ir mokyklų tarybų, ir mokytojų unių nemalonoje. Grasinimai streikais, pomokyninių programų (kaip sporto, meno) panaikinimu bei įvairių ministerijos pasiūlymų kritika nesibaigia ir dabar. Kiti svarbesni ministeriai: Elizabeth Witmer, 54 metų, buvusį sveikatos, dabar gamtos saugos ministrę; David Turnbull, 58 metų, buvęs transporto min., dabar generalinis prokuroras; David Young, 43 m., paskirtas teisingumo ir indėnų reikalų min.; Bob Runciman, 58 m., ekonominės plėtros ir prekybos min.; Chris Stockwell, 43 m., darbo jėgos min.; Brad Clark, 41 m., transporto min.; Jim Wilson, 37 m., energijos, mokslo ir technologijos min.; Chris Hodgson, 39 m., savivaldybių ir gyvenviečių reikalų (Housing) (Nuketka į 8-tą psl.)

Vilniaus vaizdas - Šv. Mykolo ir Šv. Jono šventovių bokštai

Nauji vėjai Amerikos politikoje

Nauja JAV užsienio politika gali paliesti ir Lietuvą

DR. JONAS KUNCA

Prez. Bush'o administracijai teks apsispręsti, ką daryti su Vid. Rytų konfliktu, su Iraku, Rusija, Kinija ir Europa, kuri abejingai žiūri į Vašingtono antiraketinės sistemos projektą ir nori sukurti savo greitos reakcijos kariuomenę. Trilijoninis mokesčių sumažinimas gali sudurti su ekonominiu atoslūgiu sunkumais. Retam JAV prezidentui teko paveldėti tiek daug painių problemų vos įžengus į Baltuosius rūmus. Pats neturėdamas patyrimo užsienio politikoj, naujasis prezidentas sudarė savo komandą iš pačių gabiausių ir patyrusių specialistų. Į ją įėjo Dick Cheney - viceprezidentas, Colin Powell - valstybės sekretorius, Donald Rumsfeld - gynybos sekretorius, Condoleezza Rice - valstybės saugumo sekretorė, kuri per priešrinkimųnį vaju prižiūrėjo visą jo eigą, o vėliau padėjo prezidentui surasti kompetentingus padėjėjus. Tarp kitko, jos įtaka bene bus svarbiausia sprendžiant užsienio politikos klausimus.

Izraelio-palestiniečių konfliktą teoriškai būtų galima išspręsti vykdant JTO 1967 m. rezoliucijas 242 ir 338, pagal kurias Izraelis privalo pasitraukti iš visų 1967 m. užimtų svetimų teritorijų. Bet okupacijos metais žydai tose žemėse apgyvendino 200,000 savo kolonistų, kuriuos nori saugoti jų pačių kariuomenė. Dar Izraelis atsisako grąžinti arabų apgyventą Rytų Jeruzalę ir jokių būdu nenori leisti sugrįžti į tėvynę pabėgėliams palestiniečiams, kurių yra bene 2-4 milijonai. Izraelis žino, kad tikros taikos nebus, kol jie negrąžins užimtų žemių ir neatsisims ten apgyvendintų kolonistų. Tik būdami stipresni, ir ypač turėdami savo pusę JAV, jie to daryti negalvoja, bent iki šiol.

Vašingtonui teks arba tęsti ligšiolinę Izraelio rėmimo politiką ar stoti už tikros taikos atstatymą šioje neramumo srityje. Tai darant reikės atsižvelgti ir į arabų bei viso pasaulio neigiamą nuomonę apie Vašingtono šališkumą. Šis klausimas yra dar pairesnėsnis dėl žydų mažumos neproporcingos įtakos Amerikoje.

Nors priešraketinė apsigyny-mo sistema yra lyg ir JAV vidaus reikalas, ji randa atgarsį Rusijoje, Kinijoje ir Europoje. Rusai ir kiniečiai prisibijo, jog tokiu plano įgyvendinimas pavers-tų niekais jų atominių ginklų arsenalus. Europiečiai vėl galvoja, kad tokia sistema apgintų tik JAV. O kaip su Europos saugumu? Taigi su jais teks išsi-aiškinti šį klausimą netolimoje ateityje. Oficialiai Vašingtonas sako, kad ši antiraketinė siste-ma yra nukreipta prieš netikė-tus teroristinius antpuolius. Bet tikrumoje jos tikslas yra neleisti Kinijai ateityje dominuoti kari-nėje srityje. Girdisi priekaištai, kad šis Vašingtono žingsnis iš-šauktų apsiginklavimo lenkty-nės. Amerikiečių strategai ma-no, jog Rusija dėl ekonominių ir techninių trūkumų tokiose lenkty-nėse dalyvauti negalėtų. O jei Kinija mėgintų tai padary-ti, nuo to nukentėtų jos ekono-mija amerikiečių naudai. Galų gale šio milžiniško plano vykdy-mas duotų darbo didelėm šalies įmonėm, kuriose atsirastų daug naujų darbo vietų.

Po išėjimo Irako kariuome-nės iš Kuveito amerikiečiai su anglais paskelbė griežtas sankci-jas Bagdadui, siekdami sukelti irakiečių nepasitenkinimą S. Huseinu ir taip jį pašalinti. CIA mėgino net suorganizuoti prieš jį vidaus revoliuciją, kuri nepa-vyko. Sankcijos laikui bėgant ir-gi pasidarė neveiksmingos dėl didelės spekuliacijos per Jorda-

ną ir Turkiją. Paskutiniu metu svetimų šalių lėktuvai nuolat leidžiasi Bagdado oro uoste nepaisydami anglų-amerikiečių draudimo. Kadangi nuo sankci-jų kenčia tauta, o ne jos vadas, jos pasidarė nepopuliarios net pačioje Amerikoje. Be to, Irake gimsta daug išsigimusių vaiku-čių. Manoma, kad tai ne vien dėl blogo maisto, bet ir pasek-mė vartojamų su uranijumi mai-šytų antitankinių šovinių. Tiesa, jie yra mažai pavojingi. Nejeina į organizmą net per odą, bet pa-skildusios dulkės yra įkvėpia-mos ir gali pakenkti sukeldamos genų degeneraciją. Irakas žada apskusti JAV už tokių ginklų vartojimą pasaulinėm organiza-cijom. Iš viso Irakui uždėtos sankcijos tapo nepaveikios ir nepopuliarios. Naujoji adminis-tracija turės apsispręsti, ką da-ryti toliau. Tiesa, Irakas yra val-domas autokrato, betgi ar Va-karam būtų geriau, jei ten val-džią perimtų musulmonų fana-tikai?

Vašingtono santykiai su Ru-sija palies ir mus. Prez. Bush'as dar prieš vadovybės perėmimą aiškiai pareiškė, jog JAV ne-teiks Rusijai jokios pagalbos, kol ji neįsives tvarkos viduje ir nepažabos korupcijos. Valsty-bės sekretorius C. Powell pasa-kė, kad tapusios nepriklausomo-mis Rytų Europos valstybės turi teisę į pilną suverenumą. Atseit, Rusijai ten nevalia kirstis. Dabar atėjo terminas dalies Ru-sijos skolų grąžinimui, o išdas tuščias. Vietoj įprasto atlaidu-mo, skolintojai šį kartą yra griežtesni. Vašingtonas visai ne-paiso Maskvos užs. r. ministerio Ivanov'o reikalavimo paleisti suimtą Borodną - Kremliaus spekuliacijų tėvą. Atrodo, kad beribį draugiškumą Maskvai pakeis dalykiškesnė politika. Mums tai būtų labai svarbu. Juk Vašingtonas yra NATO stubur-kaulis. Nuo jo priklausys Balti-jos valstybių priėmimas į šią ap-sigynimo organizaciją.

Vašingtono aiškus žodis Maskvai, jog Baltijos valstybių įstojimas į NATO nesudaro jo-kio pavojaus Rusijos saugumui ir kartu yra nesustabdomas, nu-ramintų rusų imperializmo entu-ziasmus ir baltiečius. Toks žingsnis, užuot pabloginęs san-tykius su Rusija, juos padarytų žymiai racionalesnius. JAV balti-čių bendruomenių atstovams būtų naudinga tai išdėstyti C. Powell ir ypač Condoleezza Ri-ce, kuri atliks bene svarbiausią vaidmenį santykių su Maskva nustatyme.

Savaitė Lietuvoje

Perspėjo dėl antisemitizmo

Švedijoje vykusiame tarp-tautinio kovos su nepakantumu forume sausio pabaigoje dalyva-vo Lietuvos atstovai, kurie pran-ešė patyrę, jog Lietuva Švedi-joje garsėja "ne tik kaip antise-mitų, bet ir nusikaltėlių ekspor-to šalis", rašo BNS/LGTIC. Su neigiamu Lietuvos įvaizdžiu jie susidūrę pasienyje, kur buvo il-gai ir įtariai klausinėjami.

Stokholme beveik kiekvie-name pokalbyje Lietuvos dele-gacijos dalyviai turėjo aiškintis dėl antisemitizmo apraiškų Lie-tuvoje, pranešė seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas Ge-diminas Dalinkevičius. Švedų susidomėjimą paskatinęs foru-mo išvakarėse televizijoje rody-tas pokalbis su seimo nariu Vy-tautu Štusausku. Jo išsakyti an-tisemitiniai pareiškimai susilau-kė griežtų pasisakymų net iš Švedijos premjero Goran Pers-sono.

Nėra radiacijos padidėjimo

BNS/LGTIC žiniomis, ap-linkos ministerija pranešė vasa-rio 2 d., jog Lietuvoje nėra pa-stebėta radiacijos padidėjimo. Ministerijos pranešimas pa-skelbtas, reaguojant į žiniasklai-dos informaciją apie Ukrainos ir Gudijos pasienyje esą paste-bėtą radioaktyvų debesį, judėju-sį link Baltijos kraštų. "Lietuvos rytas" paskelbęs sausio 24 d., jog Gudijos pasieniečiai tai nu-statę iš sraigtasparnio prie Gu-dijos ir Ukrainos sienos.

Aplinkos ministerijos Jung-tinio tyrimo centro specialistai jokio radioaktyvumo padidėji-mo nerado, taip pat Gudijos ir Rusijos stebėjimo stotys jokių pokyčių neužregistravo. Auto-matinis matavimas veikia Lie-tuvoje 19 stočių, kuriose yra mo-dernūs prietaisai, dešimt kartų jautresni negu Gudijoje, pasak aplinkos ministerijos Radioak-tyvių medžiagų skyriaus virši-ninko Stasio Motiejūno.

Teisėsaugos institucijų sutartis

Vasario 2 d. devynių opera-tyvinę veiklą vykdančių teisė-saugos institucijų ir valstybės įstaigų vadovai pasirašė sutar-tį dėl bendradarbiavimo, funkcijų atribojimo ir darbo koordinavi-mo. Signatarais buvo Generali-nės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės saugumo departamento, Mokesčių policijos departamento, Valsty-bės sienų apsaugos tarnybos, Muitinės departamento vadovai.

Dokumentu numatoma tvar-ka ir formos, kuriomis instituci-jos planuoja, organizuoja ir vyk-do bendrus veiksmus, keičiasi dokumentais, derina veiksmus įsilaipintos informacijos apsau-gos klausimais, praneša BNS/LGTIC. Tikimasi, kad visapusiškos veiklos derinimas padės geriau koordinuoti operatyvinės me-džiagos rinkimą, išaiškinti ypač pavojingus valstybei ir visuome-

nei nusikaltimus, geriau užtik-rins liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugą nuo nusikaltamų gru-pių poveikio.

Sutartis su Gruzija

Vasario 7-8 d.d. Lietuvoje lankėsi Gruzijos gynybos minis-teris generolas leitenantas Da-vidas Tevzadzė, praneša BNS/LGTIC. Jis susitiko su krašto apsaugos ministru Linu Lin-kevičiumi, kariuomenės vadu brigados generolu Jonu Kron-kaičiu, Seimo saugumo ir gyny-bos komiteto pirmininku Alvy-du Sadecku, užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu. Aplankė Regioninį oro erdves stebėjimo ir kontrolės centrą Karmėlavoje, Ruklos mokomąjį pulką ir puskarininkų mokyklą Kaune. Vizito metu pasirašyta Lietuvos krašto apsaugos ir Gruzijos gynybos ministerijų bendradarbiavimo sutartis, ku-rioje įrašyta, kad Gruzija remia Lietuvos siekį tapti ŠAS (NA-TO) nare. Gruzija nėra laikoma kandidate, tačiau dalyvauja ŠAS Taikos partnerystės programoje.

Lankėsi Rusijos verslininkai

Lietuvos seime vasario 7 d. vyko Lietuvos ir Rusijos verslin-ninkų diskusija, kurioje buvo kalbama apie bendradarbiavi-mo galimybes energetikos srity-j, tranzito, geležinkelio ir uosto paslaugų tarifų, muitinių darbo, importo bei eksporto proble-mas, taip pat turizmo skatinimą ir vizų režimo supaprastinimą. Iš Rusijos dalyvavo Rusijos pra-monininkų ir verslininkų sąjūnos prezidento Arkadijus Volskio vadovaujama verslininkų delegacija, aukšti Rusijos ener-getikos ministerijos, Rusijos valstybės Dūmos bei Karaliau-čiaus srities administracijos pa-reigūnai.

Jų vizito metu pasirašyta Lietuvos, Latvijos, Estijos, Gu-dijos ir Rusijos energetikos bendrovių sutartis dėl lygiagre-taus energetikos sistemų darbo. Verslininkų bei valdžios atstovų susitikime buvo pabrėžta prag-matiškos ekonominės ir poli-tiniuose santykiuose svarba. Su-sitikime nedalyvavo seimo pir-mininkas Artūras Paulauskas, o vietoje Lietuvos ūkio ir susisie-kimo ministerių buvo vicemi-nisteriai.

Pasitarimo dalyviai priėmė rekomendacijas, siūlomas abie-jų kraštų vyriausybėms ir sei-mams. Jose raginama vengti sprendimų, pagrįstų siaurais po-litiniais interesais, skubiai pa-tvirtinti tarptautines sutartis, spartinti tarpvyriausybines ko-misijos darbą sprendžiant tran-zito ir muitinių darbo proble-mas, suvienodinti krovinijų ga-benimo geležinkeliais tarifus, imtis priemonių, skatinančių elektros energijos eksportą ir importą bei energetikos sekto-riaus pertvarkymą, supaprastinti vizų režimą. RSJ

Šiame numeryje

Lenktynės į nežinią

Akloji sparta darosi sunkiai bepakeliamas

Nauji vėjai Amerikos politikoje

Gali pasikeisti beribis draugiškumas Maskvai

Lietuvių Namai Vilniuje

Vidurinė mokykla, kurioje mokosi tremtinių vaikaičiai

Lietuvos-Lenkijos karinė sutartis

Vokiečių spauda apie šiu kraštų glaudų bendradarbiavimą

Atsisveikinant su šeimos tėvu, savanoriu, lakūnu

A.a. aviacijos pulkininko Česlovo Januškevičiaus mirties nekrologas

Didysis lietuvis Vladas Putvis I

Lietuvos šaulių sąjungos steigėjas

Mažosios Lietuvos enciklopedija II

Straipsnius rašė du šimtai autorių

Iš užmaršties prikeltas veikėjas

Vilniuje paminėtas Petro Vileišio 150-sis gimtadienis

Muzikai tėvai, muzikai ir vaikai

Pokalbis su muzikos prof. Silvija Sondeckiene

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos viešai įnešama į jubiliejinį suva-žiavimą Vilniuje (žiūr. aprašymą 2 psl.) Nuotr. O. Torčilovas

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail – PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro pašto į užjūrius – \$145, paprastu pašto – \$50. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai krepšio "TZ" administracijai. Skelbimai nušiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos suvažiavimo dalyviai, atšventę 60 metų veiklos sukaktį Vilniuje (pavardės, deja, nenurodytos)
Nuotr. O. Torčilovas

Susitiko ryžtingieji laisvės kovotojai

Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos 60 metų veiklos jubiliejus

DANGUOLĖ ŽEMAITIENĖ

Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga įsteigta 1940 m. gruodžio 26 d. Dauguma šios pagrindinės organizacijos steigėjų buvo patriotiškai nusiteikę lietuvių inteligentijos jaunesnieji atstovai. Sovietams užėmus Lietuvą, reikėjo burtis į kovą laisvei atgauti.

Taip kovota

1941 m. LLKS kartu su Lietuvių aktyvistų frontu (LAF) organizavo 1941 m. birželio sukilimą ir jame aktyviai kovojo. Vokiečių okupacijos metais (1942 m. balandžio mėn.) Kaune buvo sudaryta LLKS vyriausioji vadovybė. Ji rūpinosi sudaryti visą Lietuvą apimančią LLKS tinklą. 1943 m. viduryje LLKS vienijo apie 3000 aktyvių ir prisiekusių laisvės kovotojų, kuriuos rėmė daugybė aktyvių miestuose, miesteliuose ir kaimuose. Lietuvių antinacinė rezistencija neturėjo rėmėjų Vakarų, o prieš – apsiečiai. LLKS nariai savo veiklą buvo nukreipę į priešus: bolševizmą, fašizmą ir Armiją krajoją.

LLKS labai daug nuveikė platinama pogrindinė spauda, per ją informuodama Lietuvos gyventojus. Laikraštis "Laisvės kovotojas" buvo spausdinamas Kaune du kartus per mėnesį. Taip pat buvo leidžiama "Apžvalga", "Laisvasis žodis" ir kt.

1944 m. LLKS įsirengė slapta "Laisvosios Lietuvos" ra-

dijo stotį. Tai buvo vienintelis rezistencinis radijo siųstuvas vokiečių okupuotoje Rytų Europos zonoje. Per jį Lietuvos pogrindžio veikla tapo plačiai žinoma pasaulyje.

LLKS gamino fiktyvius dokumentus, atleidžiančius jaunuolius nuo mobilizacijos ir vokiečių kariuomenę ir nuo išvežimo darbams į Vokietiją. Rėmė Gestapo suimtųjų šeimas, rūpinosi žydų gelbėjimu. 1944 m. Gestapas suėmė daugelį LLKS vadovų, likvidavo spaudtuvą.

Sovietams grįžtant, nemažai LLKS narių stojo į partizanų gretas. Pvz. yra žinoma, kad jau 1944 m. Kazlų Rūdos miškuose Jurgis Valtys ir Pranas Čeponis suorganizavo LLKS partizanų būrius. Daug jų žuvo kovose ir sovietiniuose lageriuose.

Sovietiniuose politikalių lageriuose, lietuviai aktyvistai stengėsi susiburti, todėl LLKS buvo atkurta įvairiose įkalinimo vietose. Kovojo prieš nužmoginantį lagerinį režimą bei vergiją, buvo stengiamasi į pasipriešinimą įjungti ir kitų tautybių kalinius.

Sibiro lageriuose

1951 m. Leningrado kalinių persiuntimo punkte lietuviai politiniai kaliniai sudarė kovos grupę – LLKS. Nuspręsta organizuoti tėti kovą su pavergejais, palaikyti lietuvių kalinių patriotizmą, teikti visokeriopą paramą tiems kitiems, kolektyviai gintis nuo kriminalinių grupuočių smurto. Ypač aktyviai kovos grupės veikė Vorkutos konclageriuose. Buvo leidžiamas LLKS leidinys "Varpas".

1953 m. politinių kalinių sukilimai Norilsko ir Vorkutos, 1954 m. Džeskazgano ir Vorkutos lageriuose buvo vadovaujami LLKS narių. Ypač aktyviai LLKS dalyvavo 1955 m. Vorkutos politinių kalinių visuotiniame streike – sukilime. Mordovijos lageriuose LLKS pradėjo aktyviai reikštis nuo 1957 m. Vėliau 1957-1965 m. pastangos atkurti LLKS Lietuvoje buvo susijusios su Vytauto Vainickio vardu. Tačiau penkių grupių na-

riai (40 asmenų) buvo suimti.

Lietuvoje

LLKS nariai aktyviai dalyvavo laisvės atgavimo ir įtvirtinimo darbuose: saugojo parlamentą, gynėms gamino dujinius balonėlius, nuo KGB agentų ir omonininkų slėpė savanorių aprangą, medikamentus ir kt.

LLKS naujai atgimė nepriklausomybės atgavusioje Tėvyneje. Ją atstėigė iš kalinių grįžę: V. Vainėkis, E. Burokas, J. Burokas, V. Girsakis ir kiti. 1996. 1.12 Lietuvos teisingumo ministeris įregistravo LLKS ir jos leidinį – laikraštį "Varpas".

Išsamiai LLKS istorija yra knygoje: Algirdo Vokietaičio 1983 m. JAV išleistoje "Laisvės besiekiant", Edvardo Buroko 1998 m. – "Pūtėme prieš vėją", Juozo Grušio 2000 m. – "Laukti nebuvo kada".

Jubiliejiname suvažiavime

Š.m. sausio 20 d. Vilniuje įvyko LLKS narių suvažiavimas ir sąjungos 60-mečio minėjimas. Į jubiliejus iškilmes susirinko per 200 atstovų iš visos Lietuvos. Minėjimas vyko Vilniuje, krašto apsaugos tarnybos štabo būstinės aktų salėje.

Grojančiam orkestrui įešama LLKS vėliava. Monsinjoras A. Svarinskas kviečia suvažiavimą pradėti malda. Iškilmingai giedamas Lietuvos himnas. LLKS pirmininkas Jonas Burokas pakviečia fašistų bei sovietų nužudytus ir mirusius LLKS narius pagerbti tylos minute.

Jonas Burokas pranešime išsamiai nušvietė LLKS veiklą fašistinės ir sovietinės okupacijų laikotarpiu, jos indėlį Tėvynei nepriklausomybės atgavime. Pranešėjas kalbėjo ne tik apie LLKS veiklą, bet ir kvietė jungtis visoms patriotinėms organizacijoms į darnią bendriją. Mūsų dar nemažai. Gyva Lietuvos istorija ir idealai, už kuriuos kovojame gindami gimtinės laisvę, turi pasiekti mūsų jaunimo protus ir širdis. Reikia kalbėti jaunimui apie praeitį, nes be praeities, nebus ir ateities.

Suvažiavime kalbėję Monsinjoras A. Svarinskas, akademikas Z. Zinkevičius, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio pirm. J. Čeponis, buvęs KA viceministras E. Simonaitis, Norilsko Vyčių bendrijos tarybos pirm. B. Zlatkus ir kiti pabrėžė jaunimo, ypač moksleivių patriotinio ugdymo svarbą, tautinės dvasios atgaivinimą. Kalbėtojai daug priekaištų išsakė teisėjams, televizijai, tebeveikiantiems nomenklatūrininkams.

Suvažiavime dalyvavęs Krašto apsaugos viceministras Jonas Gečas nurodė, kad būdami tarp Rytų ir Vakarų turime įstoti į NATO. Antanas Terleckas pasiūlė nugriauti visas sovietmečio pabaisas ir Grūto parke ir mieste esančias Žaliojo tilto "puošmenas" ir kt. Suvažiavime buvo priimti nauji nariai. LLKS pirmininku vėl išrinktas Jonas (Nukelta į 3-čią psl.)

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Tūkstančiai laukia atlygio už tremtį

REDA ULINSKAITE

Masiniai trėmimai ir represijos, vykdytos XX a. viduryje, jau tapo istorija. Tačiau yra tūkstančiai žmonių, kurie tebeieško savo praeities. Tiksliau – įrodymų, kad jie – buvę tremtiniai. Faktai, liudijantys apie tremtį, yra būtini norint gauti valstybinę tremtinio pensiją. Toks praeities ieškojimas neretai pasibaigia nusivylimu.

Pagyvenęs šiaulietis, nepanorėjęs skelbti savo vardo ir pavardės, prieš pusę metų kreipėsi į respublikinius archyvus, norėdamas gauti patvirtinančią informaciją, jog 1945 m. buvo ištremtas. Šiam žmogui pavyko pabėgti iš lagerio. Po metų panorėjęs rasti šį faktą liudijančių dokumentų, šiaulietis sužinojo, kad tremtinių sąrašuose jo nėra. Tad tremtinio pensija nebus mokama, nebent pavyktų rasti porą liudininkų.

Vieną dieną prie parduotuvės jis išvydo kažkur matytą žmogų. Tai – šiaulietis Jonas Račas, tą pačią dieną buvęs ištremtas ir pabėgęs iš lagerio. Dabar ir Jonas Račas ieško savo praeities. Praėjo tik keletas mėnesių, kai Jonas išsiuntė savo prašymą didžiausiems Lietuvos archyvams. Žinodamas savo likimo draugo istoriją, septynis kartus sėdėjęs kalėjime, patyręs represijas iš vokiečių ir sovietų, šiaulietis su nekantrumu ir baimė laukia atsakymo iš Vilniaus bei ieško liudininkų.

Vijolių kaime gyvenantis buvęs berniukų gimnazijos moksleivis Jonas Račas 1942 metais buvo išvežtas į Vokietiją darbas. Aštuoniolikmetis nesidomėjo jokia politika, labiausiai jam rūpėjo mokslai. Nepatikėjo jo akimirką, kai į namus įsiveržė uniformuoti vokiečių kareiviai jį ilgam atskyrė nuo šeimos. Iš Šiaulių kalėjimo būrys jaunų vyrų išvežti į Mozūrjos sritį.

Gimnazistas pusę metų dirbo Grundenzio kaime pas vokiečių ūkininką, kol trys samdiniai (jų vardų neatsimena) nusprendė bėgti į Lietuvą. Dienomis miegoję, o naktimis pėsčiomis keliavę atsidūrė netoli Rytprūsių, bėgliai nusprendė išsikurti ir namus pasiekti atskirai. Vienas, gyvenęs Kaune, namus pasiekė. Kitas Suvalkuose pagavo raitojį vokiečių policiją. Porą savaičių kalinti Suvalkų požemiuose, sužinojo, kad juos ketina sušaudyti. Likimas abiem gailėstingas – Jonas pateko į Suvalkų lagerį. Kartu su didžiuliu būriu belaisvių lietuvių valydavo morkas ir kopūstus. Jonas, vos sulaikydamas ašaras, teigia prisimenąs ne menką dviejų šimtų gramų duonos davinį, bet žiaurų vokiečių elgesį su žmonėmis. Vėliau dirbo pas vokiečius kepykloje.

Aprimus politiniams vėjams, 1945 m. Jonas pasiekė Lietuvos žemę. Tais pačiais me-

tais buvusį vokiečių belaisvį išvežė kiti krašto okupantai. Visa likusi istorija labai panaši į neseniai papasakota. Ilgos klajonės, lageriai, badas ir viltis sugrįžti namo. Šį kartą Jonas žinojo, už ką pateko į tremtinį pasmerkto žmogio sąrašus. Kažkas jo tėvą Leoną Račą apskundė, jog šis, būdamas medžiotu ju ir turėdamas ginklą apšaudė rusų tankus. Beje, visi Račų šeimos vyrai išsklaidyti po skirtingus kraštus. Tėvas ištremtas į Vorkutos lagerį, brolis Antanas – į Rusijos platybes (ten ir liko gyventi). Kitas brolis Petras iš Pravienskių kalėjimo išvežtas į Prancūziją, Ruro kasyklas, vėliau partizanavo Belgijoje. Jo, išvažiavusio gyventi į Australiją, broliai nebematė. Kiti šeimos nariai buvo sugrįžę į Lietuvą.

Jonas save vadina patyrusiu turistu, keliausiu dviem skirtingomis kryptimis, bet labai ilgais maršrutais. Iš Šiaulių geležinkelio stoties į Rusijos platybes Vėlykų rytą ištremta daug žinomų miesto žmonių. Į vagoną, kuriame važiuojo Jonas, buvo atvesti grafas Zubovas, paminklus daręs Vazys, autotransporto direktorius – Jasinskas, ilgametis spausdėjęs darbuotojas Ezerskis, gerai miestiečiams pažįstamas Lietuvos latvis Rozenbergas. Visi šie išvardinti žmonės atsidūrė Dubrovkų lageryje ant Nevos kranto. Ten jie tvarkė susprogdintą elektrinę. Ši tremties istorija turi labai ilgą tęsinį, bet grįžime į dabartinę Lietuvą. Prasidėjus atgimimui, Jonas Račas nesiskelbė buvęs ištremtas. Jis nemėgsta skųstis, bet kartu ištremtas kaimynas vis ragino ieškoti liudininkų.

Kam čia viską prisiminti. Tai – praeitis. Tačiau šie pinigai būtų vaistams. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių skyriaus pirmininkas Česlovas Dirks, rodydamas didžiulę krūvą bylų tikino, kad su tokiais problemomis susiduria kiekvieną dieną. Masiniai trėmimai palietė daugiau nei milijoną valstybės gyventojų. Iš penkių Lietuvos respublikų gyventojų tik vienas nepatyrė represijų. Nėra tikslų duomenų, kiek Lietuvoje yra žmonių, pabėgusių nuo tremties ir negalinčių gauti tremtinio teisių. Neturintys duomenų, patvirtinančių tremtį, negali gauti tremtinio teisių bei 138 litų valstybinės pensijos. Turintys įrodymų vaikams gali gauti kompensacijas už mirusių tėvų išbūtą laiką lageriuose ar kalėjimuose. Vienas mėnuo įkainotas juokinga suma – dvidešimčia litų. Ši menka kompensuojama suma yra vos ne gyvybiškai reikalinga pensinio amžiaus žmonės. Neradus tremtį liudijančių dokumentų lieka viltis rasti liudininkų, išgyvenusių šį dvidešimtojo amžiaus košmarą.

A+A

KAZIUI POŠKAIČIUI

mirus Lietuvoje, jo brolių VALIŲ ir visą giminę nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

M. Vaitkienė
A. Vitkienė

MIRTIES PRANEŠIMAS

Pranešame giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems, kad į amžinybę iškeliavo mūsų mylima mama, uošvė ir senelė

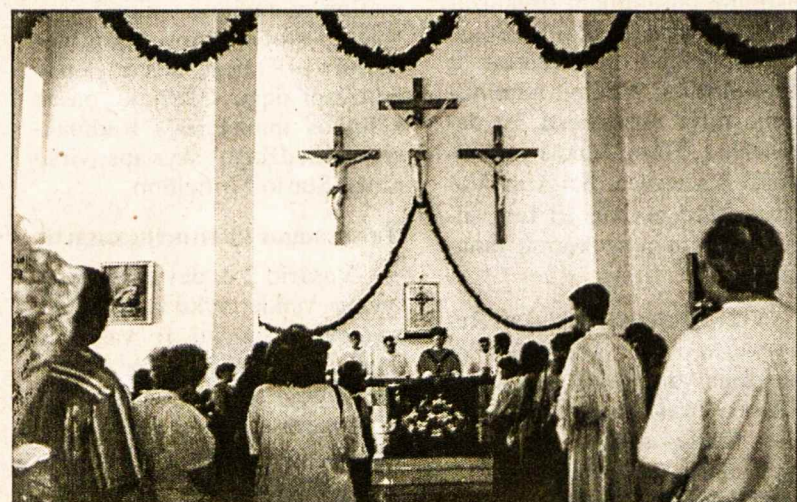
A+A

DANUTĖ STANIULYTĖ-BRUŽIENĖ

mirusi staiga 2001 m. sausio 28 d. ir palaidota Notre Dame kapinėse Otavoje šalia savo vyro a.a. Stasio Bružo. Liūdesyje liko sūnus Algis, dukterys – Irena ir Judy bei jų šeimos.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Viktorui Skilandžiūnui už visas religines apeigas ir palydėjimą į kapus. Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems pareiškusiems užuojautą, už maldas ir aukas, bei asmeniškai dalyvavusiems vėlionės laidotuvsė.

Liūdintys vaikai – Algis, Irena ir Judy

Atstatytoje Kryžių šventovėje prie Dusios ežero Nuotr. A. Urmanavičienės

J. B. MARLATT

The J.B. Marlatt Funeral Homes
(1985) Limited

J.B. Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose.

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas Hamiltono lietuvių bendruomenei.

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Andrew W. Swan
Direktorius

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

Pilies gatvė Vilniuje, kurioje netrūksta nei automobilių, nei pėsčiųjų gyventojų

Nuotr. R. Puterio

Lietuvių Namai Vilniuje

A. VAIČIŪNAS

Mes kaip paukščiai i Lietuvą grįžiam, Mums Aukščiausias nurodo takus. Bočių žemė vaikus atpažįsta, Lietuvių čia namas jaukas.

(Lietuvių Namų vidurinės mokyklos himno žodžiai)

Netikslu būtų sakyti, kad pirmųjų metų mokinukai, kaip paukščiai i Lietuvą grįžta. Jie grįžta i savo protėvių šalį, kurios jie niekada nebuvo matę. Jie grįžta i šalį, kurioje jie gal ir pirmą kartą išgirsta savo protėvių kalbą. Bet jie grįžta, nes jų protėvis ir tėvus nuo tėvynės kamieno, iš gimtosios žemės išplėšę, naudojo jų prakaitu ir darbo vaisiais.

Ne geresnio duonos kasnio ieškojo jų tėvai. Jų pasuose buvo įrašai, draudžiantys grįžti i gimtąją žemę. Beviltiškoje padėtyje ir išbėgę i nesvetimą kraštą žmonės griebėsi kad ir mažiausio vilties šiaudą gyventi, kūrė šeimas, auginio vaikus ir vaikaičius. Ne visi sukūrė lietuviškas šeimas, ne visi pajėgė išlaikyti gyvą lietuvių kalbą savo šeimose, tačiau, kad ir tolimoje tremtyje, liko gyva meilė savo tėvynei Lietuvai.

Teko dalyvauti Lietuvių Namų vidurinės mokyklos mokslo metų pradžios iškilmėse. Mačiau pirmojo skryiaus mokinukų abiturientų rankomis įnešamus i pirmąsias kėdes salėje. Kas virė jo širdelėje ir kaip galėsiu jausis 7-8 metų vaiku, kuris jau prieš savaitę paliko savo tėvus tolimose rytuose, nemo-kėdamas kalbos, gal niekada nematęs jokios mokyklos, svietimoje aplinkoje turi įsiliesti i naują gyvenimą. Mama jam nepasakys pasakaitės, tėtis nepaglostys galvelės, neapkamšys antkole, o seneliu jau seniai prigludę amžino įšalo žemė. Sunku įsivaizduoti, su koku pasiilgimu gyvena jo mama ar tėtis už 4-5000 km i rytus, artimoje Gudijoje ar Karaliaučiaus srityje? Kuo pavirs tėvų svajonė ar vaikučio baimė po 11-12 metų?

Susitiko...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Burokas. Suvažiavimas pritarė trims pasiūlymams rezoliucijoms: dėl stojimo i ES ir NATO, dėl žalos atlyginimo už sukurtas vertybes Sibiro gulaguose ir de-rybės su Rusija turėti LLKS atstovą, dėl patriotinio darbo ir dvasinių vertybių išsaugojimo.

Meninė dalis

Turinga buvo minėjimo meninė programa. Skambėjo solisto Vinco Kuprio atliekamos patriotinės dainos. Pirmą kartą atliktas Laisvės kovotojų himnas, kuriam pagal Juozo Grušio žodžius muziką sukūrė kompozitorius Valentinas Bagdonas.

Aktorė Virginija Kochanskytė deklamavo Sigitos Gedos poeziją, skaitė ištraukas iš Juozo Grušio knygos "Laukti nebuvu kada". Gaila, kad nespėta atspausdinti naują Juozo Grušio knygą "Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga 1940-2000". Ją padeda išleisti Australijos bei JAV lietuviai, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondas, ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Knyga bus dovanojama Lietuvos mokykloms.

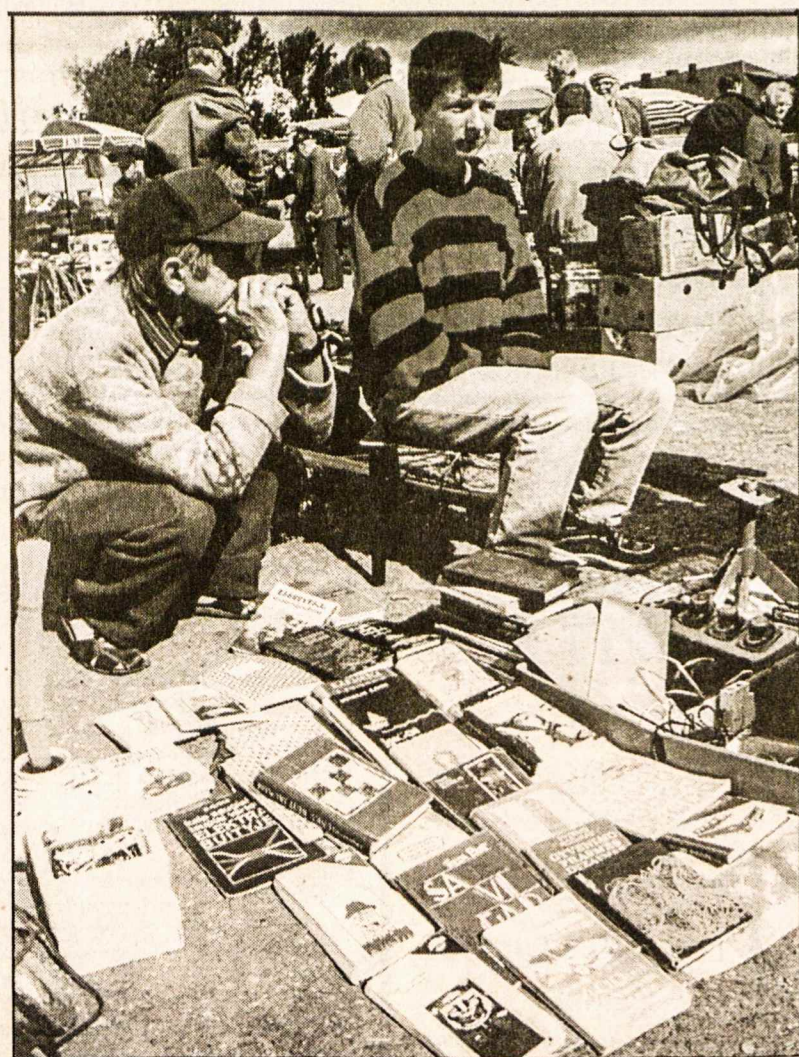
Šiame jubiliejiname suvažiavime susitiko jau LLKS nariai ir jaunesni jų bendraminčiai, pasiryžę kartu su kitomis patriotinėmis organizacijomis dirbti šviesnei tėvynės atečiai.

Mokiniai gyvena bendrabutyje, po 2-3 viename kukliai įrengtame kambaryje. Yra 200 vietų valgykla, sporto salė, biblioteka, fizikos, kompiuterių ir kiti specialios paskirties kambariai. Veikia dailės, sporto, dainos, tautinių šokių ir vaidybos būreliai. Pirmuosius metus lankantiems šią mokyklą ir nemo-kantiems lietuvių kalbos, specialios pagalbos dėka, metų gale jie būna tiek pažengę, kad jau sunku iš pokalbio atskirti juos nuo vietinių lietuvių.

Kokia sunki našta yra mokytojams, dirbantiems su tais mokiniais, kurie jau yra praradę tėtį ar mamą, arba savo šeimose nematę darnos, kurie nepatyrė tėvų meilės ir yra paveikti gana šiurkščios įtakos jau ankstyvame vaikystės amžiuje. Jų elgesys, kultūrinis ir moralinis brendimas yra skirtingas nuo to, kuris yra įprastas bet kurioje kitoje mokykloje Lietuvoje. Jiems reikia specialios rankos, šiltos širdies ir švelnių žodžių, kurie ateina iš mokytojų, auklėtojų, bendrabučio vadovų ir jų nuosirdaus darbo.

Ar taip labai laukiami ir užjaučiami yra šie mokinukai Lietuvoje. Jų neatydi i Lietuvą tėvai, nesutinka jų gimines, o klase-se nelaukia jų pažįstamieji ir draugai. Yra atvejų, kad net ir jų pavardės nelietuviškos. Jos labai užkliūva daugeliui mūsų tautiečių. Juk ir Kanadoje tiems "negrinapavardžiams" bendruomeninėje veikloje nėra lengvas kelias. O vis dėlto jų tarpe turime daug kilnių asmenybių, įsijungusių i kultūrinę, visuomeninę ir humanitarinę veiklą, o savo pavyzdžiu rodo, kad mišri šeima gali pritaipyti prie lietuviškos bendruomenės. Kanados platuose išsimėtę lietuviai gal geriau supranta tų mišrių šeimų vaikučius ir vaikaičius, kurie trokšta likti lietuviais.

Mokykla didžiulioji, kad dauguma mokyklų baigusiųjų abiturientų įstoja i aukštąsias mokyklas ir neatsitiktinai pasi-taiko, kada iš 12 abiturientų, 12 įstoja i pedagoginį institutą, technologinį universitetą, poli-cijos ir karo akademijas. Visa tai pasiekiami tikrai atsidavusių tos mokyklos vadovų-auklėtojų

Šiauliuose žmonės pardavinėja knygas turguje, kad galėtų gauti litų pragyvenimui

Lietuvos - Lenkijos karinė sutartis

KAZYS BARONAS

Vasario 7 d. Vokietijos žiniasklaida didelėm antraštem pranešė pasirašytą Lietuvos-Lenkijos karinio bendradarbiavimo sutartį. Lietuvos min. pirm. R. Paksas ir Lenkijos premjeras Jurgis Buzek šią sutartį pasirašė Vilniuje. Joje numatoma taip pat glaudus bendradarbiavimas Europos s-gos taikos apimtyje.

Kuo ši karinė sutartis skiriasi nuo kitų panašių sutarčių? Svarbiausia, kad ji liečia ŠAS narę ir valstybę, kuri deda visas pastangas įsijungti i šią transatlantinę sąjungą. Žiniasklaida pažymėjo, kad Rusija yra priešinga ŠAS plėtrai i Rytų Europą. Bet Miuncheno saugumo konferencijoje politikai aiškiai pasakė, kad Rusija neturi veto teisės.

Keistu sutapimu, tik po kelių sutarties pasirašymo valandų, Lenkijos užs. reik. min. Vladas Bartoševskis skrido i Maskvą ir Varšuvos oro uoste pažymėjo, kad iki šiol įtempti Varšuvos-Maskvos santykiai gerokai atslūgo.

Didelis klausukas: ar ši Vilniaus-Varšuvos karinė bendradarbiavimo sutartis buvo paruošta taip pat su Kremliaus sutikimu, panaudojus Lietuvai ir Lenkijai ekonominį spaudimą? Pirmiausia, įjungus Lietuvą ir Lenkiją i Europos sąjungą, Rusijos gyventojai turės prašyti įvažiavimo vizų. Antra - Karaliaučiaus apygardos ateitis. Juk ji bus užrišta kaip katė maiše. Taigi "nolens volens" ji turės ieškoti pagalbos Lietuvoje ir Lenkijoje. Trečia - ekonominis reikalas. Rusija turi prašyti Lenkijos leidimo, norėdama praveisti dujų vamzdžius i Vakarų Europą.

Vokietijos žiniasklaida atkreipė taip pat dėmesį, kad ši karinė sutartis pasirašyta su ŠAS sutikimu, nes sausio mėn. Lenkijoje lankėsi ŠAS vadas gen. J. Ralston. Tad greičiau su juo ir buvo aptartas šios sutarties turinys. Prie to prisidėjo pastovūs Lietuvos-Lenkijos santykiai. Dabar esą ne Vokietija Baltijos valstybių advokatė, bet Lenkija. Gaila, bet šią sutartį Lietuva labai brangiai apmokėjo. Be trijų lenkų seimūnų, švietimo viceministeriu paskirtas Jonas Dzilbo, o Vilniaus apskr. viršininko pavaduotojas Zbigniew Balcevič. Lenkiškumas Vilniaus krašte klestės, dar dau-

giau bus pastatyta lenkiškų mokyklų, o lietuviškas švietimas atsisiras podukros vietoje. O gal tai A. Paulausko lenkės žmonos Jolantos pageidavimai?..

Miuncheno dienraštis be sutarties pranešimo, taip pat priminė Baltijos valstybių ir Lenkijos didelį rūpestį dėl Čėčėnijos, kai Vakarų pasaulis užmerkė akis, nekreipia dėmesio i vykdomus žmogaus teisių pažeidimus Kaukaze, o Europos Sąjungos taryba atšaukė net visas poveikio priemones. Be to, Vilnius, Ryga, Talinas ir Varšuva nustebusios buvo Vokietijos koncl. G. Schroederio "rogių" draugyste su V. Putinu, kuris yra karo šalininkas Čėčėnijoje.

Vokiečių kapinės

Pirmojo ir antrojo pasaulinio karo vokiečių karių kapavietėmis Lietuvoje rūpinasi Karių s-ga, gaunanti nedidelę piniginę paramą iš valstybės išdo. Tačiau daugumą pajamų sudaro aukos. Paskutiniame s-gos žiniaraštyje pranešama, kad pereinantis metais pagrindinai buvo sutvarkyti kapai Vilniuje (Vingio, Antakalnio), Šiaulių kapinėse bei pašventintos Kauno kapinės. Šiemet, rugpjūčio 18 d. numatoma Vilniaus kapinėse perlaidoti iš kt. Lietuvos vietovių žuvusius karius. Ta proga Karių s-ga organizuoja ekskursiją i Lietuvą.

Pavojingoji liga

Visą Vokietiją sukrėtė pavojinga gyvulių liga, kurią vokiečiai sutrumpintai vadina BSE. Lietuvoje ši liga atžymima GSE raidėm, t.y. spongiforminė encefalopatija. Jau pereinantis metais ji buvo pasireikšusi D. Britanijoje, Prancūzijoje, pereinutų metų gale stipriai palietė Vokietiją, ypač Šlezvigo-Holšteino, Tiuringijos, Bavarijos kraštus. Suvalgius sergančios karvės ar jaučio mėsą, pas žmogų atsiranda svaigulys, vėmimas, žmogus netenka sąmonės ir miršta.

Vyksta didelės ūkininkų demonstracijos, nes sveikatos ministerija numato sudeginti 400.000 gyvulių. Vokietijos gyventojai sumažino 25% skerdienos vartojimą, skerdyklose atleidiama darbininkai. Dalis gyventojų grįžo prie kiaulienos, paukštienos, žuvų. Tačiau ir čia atsirado baimė, nes pasirodė, kad ir kiaulės taip pat gauna įmonės jau GSE palietus ir iš paskerstų karvių pagamintą ėdalą. Be to, pienas ir toliau vartojamas vaikų ir suaugusių.

"Gerų darbų sužydėjimas Lietuvoje"

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Tokia tema kalbėjo kun. dr. Arvydas Petras Žygas š.m. sausio 17-tą Vyresniųjų lietuvių centre, "Seklyčioje" Čikagoje.

Kalbėtojas sakė, kad yra žmonių, kurie pasiduoda nevilčiai. Gal iš meilės Lietuvai, nes norima tokios Lietuvos, kuri buvo iki 1940 m. Norėjome, kad viskas greitai atsinaujintų ta pačia dvasia. Bet Lietuva yra pasikeitusi, kitokia. Kitaip ir negali būti. Pasaulis yra pasikeitęs. Pasaulėžiūra yra pasikeitusi. Bet tai nėra blogas dalykas. Juk turime savo principus - išsaugoti tautinį identitetą ir skleisti dvasinį atsivėgimą.

Kalbėtojas sakė, kad apie kiekvieną miestą galėtų kalbėti pozityviai. Visur yra gerų darbų sužydėjimo Lietuvoje. Galima būtų ilgai kalbėti apie tai, kas gero padaryta Lietuvoje per tuos 12 metų kultūriname, dvasiniame, moraliniame, ekonominiame, politiniame gyvenime. Tiesa, yra politiniai procesai, kurie skirtingi nuo JAV. Vyksta nuolatinė kova tarp kairiųjų ir dešiniųjų.

Lietuvoje ekonomiškai yra labai sunku - mažos algos, mažos pensijos. Iš tų algų galima minimaliai pragyventi, bet galvoti apie taupumą, keliavimą, buto įsigijimą daugumai žmonių neįmanoma. Didžiulė dalis Lie-

tuvos žmonių būtų prie skurdo ribos, palyginus su Vakarų pasaulio lygiu. Dar užtruks daug laiko, kad Lietuva galės atstoti ant kojų.

Daugelis žmonių yra nuliūdę, pesimistai. Ir jei mes padėdam žmogui suprasti dvasines vertybes, kurios pinigais nenuperkamos, galime tuo būdu padėti žmogui dvasiškai prisikelti.

Jei galėtume skirti tiek dėmesio dvasiniam atgimimui, kaip i kitoms dalykams, tai būtų svarbiausia. Turėtume dvasines vertybes matyti kaip esmines. Lietuvoje ypač reikia puoselėti mintį, kad žmogus nebūtų niurzliu. Reikia puoselėti viltį. Kai matome tik bloga, save kaniname.

Reikia prisiminti, kiek gero yra Lietuvoje, kiek daug padaryta! Kokia graži Lietuva, kokios tvarkingos gyvenvietės, kiek šventovių, kur vyksta šventkelionės.

Nors Lietuvoje yra problemų ir sunkumų, bet ten yra ir daug gėrio bei grožio, kurio nematome. Žiniasklaida puoselėja pesimistinę nuotaiką. Tai sleigia žmogaus dvasią. Lietuvoje vienas didžiausių uždavinių - puoselėti optimizmą, gerų darbų sužydėjimą. Turime budėti, kad nebūtume pesimistai. Priekabių galima visada rasti. Todėl žmonės, kurie nuolat ieško priekabių, yra nelaimingi. Bet vien juos kaltindami, nieko gero nepadarysime.

Jeigu yra negerai, klausime save, ką gero galime mes padaryti. Ir (parafrazuojant prez. Kenedžio mintį) neklausime, ko Lietuva nepadarė, kas yra joje bloga, bet klausime, ką galime padaryti geriau.

Šv. Kazimierui paminklo atidengimas Merkinėje Nuotr. A. Vitkausko

Šventasis Kazimieras Merkinėje

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Kiekviena tauta turi savo šventuosius kaip krikščioniško gyvenimo pavyzdžius ir globėjus. Tarp lietuvių šiuo atžvilgiu ypatingą vietą užima šventasis Kazimieras. Taip rašė a.a. kun. Pranas Gavėnas 1979 m., gyvendamas Brazilijoje, San Paule. Lietuvos šventąjį nutaręs pristatyti vietos gyventojams portugalų kalba, jis išleido 40 puslapių brošiūrėlę "Kas tas šv. Kazimieras?" Knygelėje: "Popiežius Urbonas VIII 1636 m. jį paskelbė Lietuvos globėju, o Pijus XII 1948 m. jam pavedė ypatingu būdu globoti lietuvių jaunimą, tiek tėvynėje, tiek išeivijoje".

San Paule buvo išėję "Šv. Kazimieras" du knygelės leidiniai lietuvių kalba. 1984 m. (šv. Kazimiero jubiliejiniais, jis mirė 1484 m. kovo 4 d.) San Paulo saležiečių leidykla išleido: "Sao Casimiro". Šį leidinį du brazilų profesorai išvertė i esperanto kalbą, pavadinę "Sankta Kazimiro". 1995 m. tokiu pavadinimu knygelė buvo išleista Alytųje. Knygelė pasiekė ir popiežių. Kun. P. Gavėnui buvo pranešta: "Jūsų knygutė 'Sankta Kazimiro' pasiekė Joną Paulių II, ir ji buvo tinkamai įvertinta". 1996 m. 81-ajame Tarptautiniame esperantininkų kongrese Prahoje ir 1997 m. 50-ajame Tarptautinėse esperantininkų katalikų sąjungos kongrese Romoje Riminije kunigo P. Gavėno pristatyta knygelė buvo labai populiari. "Ypač ją graibstė lenkai". Kun. P.G. labai apgailestaudamas rašė: "O pas mus? Nors yra Lietuvos ir Ypatingasis lietuvių jaunimo Globėjas, šv. Kazimieras mūsų dar per mažai pažįstamas. Nė tinkamesnio jo paveiksluko negali rasti..."

Man atrodo, kad 2000-ųjų lapkričio 5-ąją amžinybėn išėjęs kunigas matė Merkinę i džiaugėsi jo geroji širdis, kad jo didelė troškimas išsipildė, jo idėjos tapo kūnu - šv. Kazimieras iš tikrųjų atėjo mokyklon, kurioje jo labai reikia (Merkinės internatinėje mokykloje!).

Lietuvos Šventojo, karaliačio Kazimiero skulptūrą sukūrė partizanai Antanas Ambrevičius. Ne tik merkiniečiams priimins, kad šv. Kazimieras prieš mirtį matė mūsų garsiąją istorinę Merkinę.

Skulptorius ANTANAS AMBRU-LEVIČIUS su savo kūriniu - šv. Kazimiero skulptūra Merkinėje Nuotr. A. Urmanavičienės

Merkinės šv. Kazimieras saugos jauną žmogų ir ne tik jauną. Savo šventumu, pasiaukojimu, didele meile Dievo Motinai kiekvieną dieną primins, kad materialinės gėrybės yra labai trapios ir menkavertės. Savo pavyzdžiu kiekvienam kalbės apie tikrąjį žmogaus pašaukimą.

Merkinės šventovėn susirinko daugybė žmonių. Tai buvo įsimintinas sekmadienis. Kun. Stanislovas Šileika labai įdomiai, įtaigiai pasakojo apie vienintelio kanonizuoto Lietuvos šventojo Kazimiero gyvenimą, jo begalinę meilę Dievo Motinai, jo didelį rūpestį paprastu žmogui, netekusiu vilties.

Po šv. Mišių žmonių minia patraukė internatinės mokyklos link. Labai malonu, kad šios mokyklos gyventojai su didele meile bei džiaugsmu i savo gyvenimą įsileido Šventąjį. Žiūrėdami ir mąstydami jį kiekvieną dieną galės pasidalinti su juo savo slapčiausiomis mintimis.

Prasidėjo šv. Kazimiero paminklo atidengimas. Juostelę perkirpo Alytaus apskr. viršininko pavaduotojas, paminklą pašventino kun. Stanislovas Šileika. Daug gražių žodžių pasakyta, daug giesmių giedota šventojo Kazimiero garbei.

Šv. Kazimieras Merkinėje. Istorinėje Merkinės žemėje, mlylėje ir gintoje nuo okupantų, Lietuvos partizanų krauju aplaistytoje.

Kanados Lietuvių Forėdas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Išrašome pakvitatimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SUSIRŪPINO KEMPINIGĖ

Vasario 2 d. žemės ūkio ministerijai Kęstučiui Kristinaičiui pavesta iširti kokių ligų imamasi Lietuvoje. Šių ligų, spengiamos encefalopatijos – kempinligės galimo paplitimo. Lietuvoje dar nėra nustatyta nė vieno šios ligos atvejo. Į Lietuvą yra įvežta 2300 telyčių iš Vokietijos, apie 30,000 tonų mėsos ir kaulų miltų iš Vokietijos, Danijos ir Olandijos, kuriose ligos atvejų buvo nustatyta. Lietuvoje šiuo metu yra sustiprintas importuotų galvijų klinikinis stebėjimas ir laboratoriniai tyrimai. Uždrausta naudoti importuotus ir Lietuvoje pagamintus mėsos miltus, kraujo miltus, mėsos ir kaulų miltus, bei pašarus kurių sudėtyje yra šių žaliavų. Suvalgę sergančio galvio mėsos, kempinligė gali užkrėsti ir žmones. Mėsos kaitinimas nesunaikina ligos sukėlėjo. Žmoguje liga pasireiškia nerviniu pagrindu po 4-6 metų nuo užkrėsto produkto suvalgymo, ligo- nės neišvengiamai miršta po 3-6 mėnesių. Kaip praneša BNS/LGTIC, iš 15 Europos sąjungos valstybių, kempinligė registruota 13-oje, nenustatyta tik Švedijoje ir Suomijoje.

PAVOJUS MIŠKAMS

Lietuvos aplinkosaugininkai ir politikai yra susirūpinę, kad Lietuvos miškams gresia pražūtis dėl pušynose išplitusio kenkėjo, pušinio pelėdgalvio. Pernai pavasario sausra sudarė palankias sąlygas šiam drugiui pasklisti. Nukentėjo daugiau kaip 37,000 hektarų jaunų spygliuočių miškų. Specialistų apskaičiavimais, ši ekologinė nelaimė gali padaryti daugiau žalos negu 1994-1995 metais, kai buvo sunaikinta daugybė eglynų. Vyriausybės prašoma paskirti 3 mln. litų ir valstybiniam ir privatiems miškams gelbėti. Pažeisti miškai turi būti išpurkšti atitinkamais chemikalais.

DAUGIAU DARBO TEISMOSE

Teismų departamentas praneša, jog palyginti su 1995 m., 1999-iesiems teisėjų darbo krūvis buvo 40% didesnis, baudžiamųjų bylų skaičius išaugo 18%, civilinių bylų – 80.43%. Apilykių teismai pernai išnagrinėjo per 16,000 baudžiamųjų bylų ir daugiau kaip 116,000 civilinių bylų. Palyginti su kitomis teismo įstaigomis, apylinčių teismų teisėjų uždarbis yra mažiausias, ir jis dar labiau mažės, rašo BNS/LGTIC. Lietuvos teismai yra labai menkai aprūpinti kompiuteriais – dešimčiai teismo darbuotojų tenka tik pusantro

kompiuterio. Lietuvos teisėjų bei Tarptautinė teisėjų organizacijos yra pareiškusios susirūpinimą, kad socialinių ir kitų garantijų teisėjams mažinimas yra ydingas ir gali būti pavojingas teismų nešališkumui ir nepriklausomumui, o tuo pačiu ir objektyviam bylų nagrinėjimui.

NEDARBAS LIETUVOJE

Lietuvos darbo biržos duomenimis, nedarbas Lietuvoje sausio mėnesį išaugo 0.5 punkto ir pasiekė naują rekordą – 13.1%. Tai didžiausias krašte kada nors buvęs nedarbo lygis. Praėjusių metų sausio mėnesį nedarbas siekė 10.8%. Vasario 1 d. buvo 235,100 bedarbių, 55% šio skaičiaus – vyrai, 45% – moterys. Didžiausias nedarbas buvo Druskininkuose, Akmenėje ir Pasvalyje (29.2%, 24.4% ir 23.7%), mažiausias Anykščiuose, Kėdainiuose ir Trakuose. Vilniuje nedarbas siekė 9%, Kaune – 9.1%, Klaipėdoje – 9.9%, Šiauliuose – 16.4%, Panevėžyje – 17%.

GRIPŲ EPIDEMIJA

BNS/LGTIC žiniomis, Šiaulių mieste bei Šilalės ir Ignalinos rajone sergamumas gripu bei peršalimo ligomis peržengė epidemijos slenkstį ir artimiausiomis dienomis ten ketinama gripo epidemija. Epidemija skelbiama, kai 10,000 gyventojų tenka 100 susirgimų gripu. Šiauliuose serga 105.2 gyventojų iš 10,000, Ignalinoje – 103.2, Panevėžyje – 95.4, Vilniuje – 34.1, Kaune – 35, Klaipėdoje – 34.8. Pernai gripo epidemija Lietuvoje kilo sausio pabaigoje, atslūgo vasario viduryje.

AVARIJA LENKIOJE

Vasario 3 d. kelyje nuo Poznanės miesto link Vokietijos sienos važiuojantis mikroautobusas išvažiavo į kairiąją kelio pusę ir susidūrė su priešais važiuojančiu sunkvežimiu. Per avariją vietoje žuvo Varėnos rajono Puodžių kaimo gyventojas, ligoninėje – ukmergėškė ir kauniečiai. Dar du lietuviai sužaloti, autobuso vairuotojo būklė sunki. Lenkijos policijos pareigūnai mano, kad vairuotojas užmigo prie vairo, rašo BNS/LGTIC.

UŽDRAUSTA PREKIAUTI SMEGENIMIS

Vilniaus miesto savivaldybė vasario 8 d. uždraudė maisto prekių parduotuvėse, turgavietėse, viešojo maitinimo įstaigose, mokyklų, vaikų darželių bei kitų įmonių valgyklose prekiauti ir naudoti žmonių maistui galvijų, avių ir ožkų galvos smegenis. Iš 38 Lietuvos rajonų, kuriuose auginami galvijai, padidintos rizikos grupei priskirti 28 rajonai. Europos sąjunga pačią Lietuvą priskiria padidėjusios rizikos grupei, nors kol kas kempinligės atvejų Lietuvoje nėra užregistruota. Tačiau Lietuva yra toje pačioje grupėje su Vokietija, Italija ir Prancūzija, vertinama kaip valstybė, kurioje šios ligos išplitimas yra tikėtinas arba patvirtintas. Kaip praneša BNS/LGTIC, į Lietuvą yra įvežta apie 2300 telyčių iš Vokietijos, kurioje neseniai buvo nustatyta smegenų kempinligė. Be to, į Lietuvą pateko apie 30,000 tonų mėsos ir kaulų miltų iš Vokietijos, Danijos ir Olandijos, kur taip pat registruota ši pavojinga gyvulių liga.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Garsioji Trakų pilis, lankoma turistų ir žiemos metu. Nuotr. R. Puterio

Kaimo ir miesto žiurkės

Padriki išpūdžiai iš Lietuvos

ANTANAS MUSTEIKIS

Per pastarąjį atsikūrusios Lietuvos dešimtmetį jau spėjau keletą semestrų pabendrauti su studentais Kauno Vytauto Didžiojo ir Šiaulių universitetuose, o pernai vasarą grįžau į savo šaknis: apsisitaujau savo giminaičio Kiemionių pirkioje.

Vietovė primena mano artimą gimtinę Laučiūniškės (Sakalo valsčiuje). Ir čia prie namo sienos yra lėkštas akmuo, toks pat, koks tėviškėje man tarnavo kaip girnos, ant kurių aš "maldavau" vaikiškas svajas.

Truputį ankščiau man teko nakvoti vienoje iš Molėtų kaimiškų pirkelių, kurios globojo /Laisvės fondo studijų savaitės dalyvius. Diskusijų metu, dulkinant dabartinės Lietuvos vargus, ir aš prikišau savo trigrašį. Gyniau išsivijusį inšą į Lietuvos gelbėjimo žygį, kurie kartais yra purvinami. Papasakoju, kaip dėstydamas jaunimo brاندos laikotarpį imaišiau pavyzdžius iš prieškarinės Lietuvos. Iškildavau, tarp kitko, ne tik rūtų vainikėlio, bet ir Eglės, žalčių karalienės, simboliką. Kartą po to viena sužadinta studentė atsistojo auditorijoje ir viešai prisipažino, kad ji, jei nebūtų amerikietė, norėtų būti lietuvaitė.

Ir dabar nežinau, ar mūsų sostinės universiteto rektorius tokį mano poveikį vadintų mažąja, ar didžiąja ("magna") "prostitucija". Bet man tai buvo atgaiva bei atpildas už pastangas aiškinant komunizmo siau-

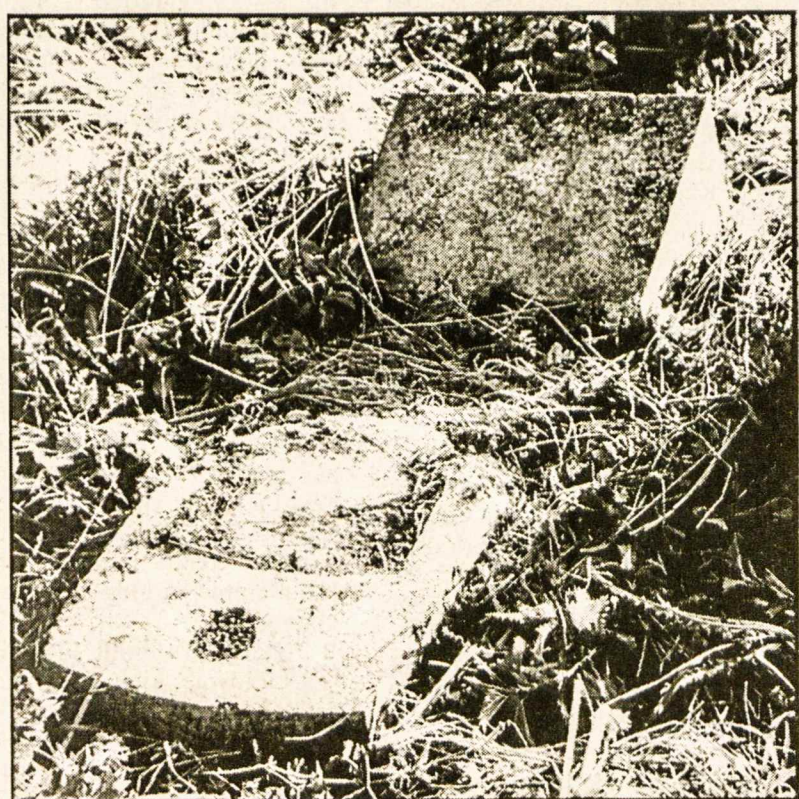
bą ir netiesiogiai keliant Lietuvos bylą svetimoje aplinkoje.

Kelionė po Lietuvą buvo pamarginta mano giminaičių vairuotojų išmintimi, kuri visus šunis korė ant savo valdžios. Ir kai aš, pamatęs vieną juodmargę plačioje pakelės ganykloje, pajukokau, jog ir ten, matyt, pono Vytauto Landsbergio kaltė, nes jis bus išganytojis visą bandą, mano bendrakeleiviai priėmė tai už tikrą pinigą.

Niekad nepamiršiu vienos Kiemionių naktelės, kai po karštos pirties, atsitenkęs pakaušį į jos žemą durų staktą, su svaigiančia galva stebėjau televizijos "Kruvinąją bangą". Jutau, kad esu saugus, nes pirklės langai buvo apkaustyti naujais metaliniais virbalais, kad joks tos "bangos" drąsuolis negalėtų įsiveržti. Ir vis dėlto užmigtai buvo keblu, nes tikrovė maišėsi su košmaru. Vidurnaktį pajutau, kad kažkas sistemingai veržiasi pro grotas ir... ims atkartoti matytos "bangos" siaubimą. Tik tada netikėtai prasivėrė mano kambario durys, sužibo giminaičio žiebtuvėlis ir paaiškėjo, kad įkryti žiurkės, prasi-grauzusi pro senus grindų plyšius, trankėsi ir nesileido pagau-nama.

Ar ne panašiai dar ir šian-dieną nepripažįstantys atgailos buvę sovietiniai nomenklatūrininkai nesileidžia būti praskai-drinami bei pagaunami?

Neužmirštami Kiemionys! Ilgesingos Laučiūniškės! Gyvuojanti Lietuva!

Būdingas vaizdas senosiose Klaipėdos miesto kapinėse: iškasti kapai, nuverstai paminklai, išdažyti įrašai apie palaidotuosius
Nuotr. M. Purvino, 2000 m.

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRĮBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamilton, Ont.

A. a. ANTANINOS MIKŠIENĖS atminimui KL fondui aukojo \$20 – A. K. Žilvyčiai.

A. a. ANTANO VINERSKIO atminimui, reikšdami užuojautą mirusiojo šeimai, KL fondui aukojo po \$20 – A. K. Žilvyčiai ir G. J. Kristolaičiai.

A. a. STASIO KAČINSKO atminimui, reikšdami užuojautą mirusiojo šeimai, KL fondui aukojo: \$25 – St. Dalius; po \$20 – A. P. Armonai, Z. Čekauskas, A. Čerškienė, D.L. Gutauskai, G. J. Kristolaičiai, J. Stankas, A. K. Žilvyčiai, D. J. Skaisčiai, J. J. Stanaičiai, V. Su-batnikaitė; \$10 – A. Didžbalienė. KL fondas nuosirdžiai visiems dėkoja už aukas. J.R.K.

A. a. STASIO KAČINSKO atminimui "Vaiko tėviškės namams" aukojo: \$20 – R. Choromanskytė, J. A. Gedriai, A. Žvirblienė.

"VAIKŲ DIENOS CENTRUI" aukojo: a.a. Antano Vinerskio atminimui \$50 – E.P. Catford; \$25 – J. Z. Rickai; \$20 – Ad. Gėdminienė, L. Stukienė, Audrė Sakalaitė, Z. P. Sakalai; \$10 – Br. Skverekienė; a.a. Stasio Kačinsko atminimui \$20 – P. Styra, J. Z. Rickai, E. Liaukienė; \$10 – Br. Skverekienė; a.a. A. Mikšienės atminimui \$20 – Eug. Stabingienė; a.a. Vlado Stabingio vienerių metų mirties atminimui žmona Eug. Stabingienė aukojo \$50.

Nuosirdžiai dėkoja – VDC komitetas

A.a. ANTONI VINERSKUI mirus, užjausdamai žmoną Genę, sūnus – Romą ir Viktorą, žmonos seserį Elena ir jų šeimas, Tėvynės sąjungai aukojo: \$100 – E. J. Bubniai; \$30 – M. L. Paškai; \$20 – A. J. Gedriai, S. A. Jankauskai; \$10 – R. Fronczak. L.P.

"PAGALBAI LIETUVIŠKAM" a.a. Antano Vinerskio atminimui, užjaučiant žmoną Genę, sūnus – Romą ir Viktorą su šeimo-mis, aukojo: \$100 – E. J. Bubniai; \$25 – D. J. Jankai; \$20 – M. J. Gim-zauskai, E. K. Gudinskai, E. P. Lu-kavičiai, T. J. Povilauskai; \$10 – O. Adomaukienė, F. M. Gudinskai, A. Volungienė; a.a. Stasio Kačinsko atminimui, užjaučiant seserį Emili-ją Kybartienę ir visus artimuosius, aukojo: \$40 – D. M. Jonikai; \$20 – J. Asmenavičius, O. Dramantienė, M. J. Gimzauskai, J. Jurgutis, E. M. Klevas, M. V. Leparskai, S. J. Miškiniai; \$10 – G. Agurkienė, D. Garknienė, F. M. Gudinskai, A. Mačiulaitienė, A. Volungienė.

Už aukas nuosirdžiai dėkoja – PLV komitetas

LIETUVIŲ KATALIKŲ MO-TERŲ skyriaus v-ba į posėdį Amalijos Gedrienės namuose susirinko vasario 8 d. Nors oras buvo labai nepalankus kelioms, susirinko vienos v-bos narės. Malda sukalbėjo namų šeimininkė, prašydama aukš-čiausiąjį pagalbos sprendžiant mums rūpinus klausimus. Praneši-mą padarė skyr. pirm. M. Vaitonienė ir perskaitė centro valdybos laišką, kurio kai kurias mums aptarė-me. Svarbiausias atities darbas – tai vasario 27 d. tradicinio Užgavė-nių blynų balius suruošimas. Pasi-kirstėme darbais, prašysime sky-riaus narių pagalbos, nes darbų tikrai daug. Tikimės sulaukti gausiai svečių, ypač jaunų šeimų su vaiku-čiais. Šio renginio pradžia – 6 v.v.

Be mielinų blynų ir kitų mėgstamų lietuviškų patiekalų, svečiai galės atsigaivinti įvairiais gėrimais. Saldumynų mėgėjų lauks pyragai ir kava. Savo laimę kiekvienas galės išbandyti loterijoje. Kitas atsakingas darbas – tai visuotinis narių su-sirinkimas, kurį numatome kovo 25 d. parapijos salė. D.G.

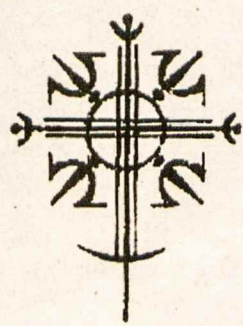
BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 545-8868

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaunčia kitus

Sudbury Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Jaunimo centro (JC) Čikagoje 43-sis metinis renginys – pasisvečiavimas įvyko 2000 m. gruodžio 3 d. Jis pradėtas Mišiomis, kurias atnaušo kun. J. Vaišnys, SJ, prel. I. Urbonas, kun. A. Baniulis, SJ, ir kun. J. Kelpšas. Per pamaldas giedojo solistė N. Pemkaitė, akompanuojant muz. M. Motiekaičiui. Po pamaldų buvo oficialioji ir meninė programa. Jai vadovavo JC direktorė M. Šatienė. Pastaroji savo įvadiname žodyje dėkojo renginio dalyviams ir visiems prisidėjusiems ji suruoti. Pirmasis kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Čikagoje G. Apukas, išskeldamas vienuolių jėzuitų nuopelnus išsivijus lietuviams. Jaunimo centras ugdė tautiškumą bei Lietuvos meilę jaunime bei visuomenėje. Netiesiogiai jis prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo. Linkėjo atkreipti dėmesį į naujosios ateivius iš Lietuvos. JAV lietuvių bendruomenės vardu kalbėjo B. Jasaitienė, Socialinių reikalų tarybos pirmininkė, primindama, kad šie namai lietuviškos išlaikymui atliko didelį vaidmenį. Čia vyko tautinių šokių, chorų, vaidinimų repetitijos, jaunimo sueigos, organizacijų susirinkimai, taip pat įvairaus pobūdžio kultūriniai bei visuomeniniai renginiai. ALTO pirm. S. Kuprys džiaugėsi jaunimo veikla ir kvietė visus jungtis bendram tautiniam darbui. Kun. A. Baniulis, SJ, atvykęs iš Lietuvos vadovauti adventiniam susikaupimui, perdavė Lietuvos jėzuitų provincijai A. Saulaičio sveikinimus, kartu prašydamas Dievo palaimos darbuotojams dėl lietuviškos išlaikymo.

Padėką sveikinusiems pareiškė JC direktorė M. Šatienė, taip pat su dėkingumu paminėdama Jaunimo centro moterų vienietę, iš kurios valdyba susilaukia visokeriopos pagalbos, ir išvardindama eilę asmenų, talkinančių Jaunimo centrui. Ta proga gauta ir aukų. Lietuvių fondo vardu \$50,000 čekį įteikė jo atstovas K. Ječius; taip pat aukojo Lietuvių tautiniam namui, dr. Leono Kriauciūno fondas, pavieniai asmenys, iš viso \$60,000. Už aukas padėkojo JC tarybos pirm. V. Momkus. Po oficialiosios dalies vyko meninė programa. Jai atliko sol. N. Pemkaitė, padainuodama lietuvių liaudies dainų ir arijų iš operos, akompanuojant muz. M. Motiekaičiui. Po to buvo vaišės ir loterija.

Padėką sveikinusiems pareiškė JC direktorė M. Šatienė, taip pat su dėkingumu paminėdama Jaunimo centro moterų vienietę, iš kurios valdyba susilaukia visokeriopos pagalbos, ir išvardindama eilę asmenų, talkinančių Jaunimo centrui. Ta proga gauta ir aukų. Lietuvių fondo vardu \$50,000 čekį įteikė jo atstovas K. Ječius; taip pat aukojo Lietuvių tautiniam namui, dr. Leono Kriauciūno fondas, pavieniai asmenys, iš viso \$60,000. Už aukas padėkojo JC tarybos pirm. V. Momkus. Po oficialiosios dalies vyko meninė programa. Jai atliko sol. N. Pemkaitė, padainuodama lietuvių liaudies dainų ir arijų iš operos, akompanuojant muz. M. Motiekaičiui. Po to buvo vaišės ir loterija.

Australija

Australijos lietuvių katalikų federacijos, leidžiančios laikraštį "Tėviškės aidai", posėdis įvyko 2000 m. gruodžio 18 d. Melburne. Jame buvo svarstomi "Tėviškės aidų" leidimo reikalai. Nutarta juos ir toliau leisti, nepaisant įvairių sunkumų, tik nuo Naujų metų pradžios du kartus per mėnesį. Paliktas toks pat formatas ir ta pati \$45 metinė prenumerata. Tokiu būdu nuo Naujųjų metų pradžios laikraštis tampa dvisavaitiniu leidiniu. Pasikeitė ir laikraščio redakcija. Pasi-traukus redaktorius E. Šidlauskui ir V. Čižauskui, nauja redaktore pakviesta L. Geštautienė. Buvusi Sibiro tremtinė, 1996 m. atvyko į Australiją, apsigyveno Melburne, įsijungė į lietuvių bendruomeninę veiklą, tapdama ir "Tėviškės aidų" bendradarbe. ("Tėviškės aidai" 2001 m. 1 nr.).

J. Andr.

Lenkija

Praėjusių metų pabaigoje Punks vyko Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos (LLEKD), įsisteigusios prieš dvejus metus, antrasis suvažiavimas. Jame dalyvavo folkloro ansambliai, liaudies meistrai, tradicinės kultūros puoselėtojai, Lietuvos liaudies kultūros ir Vilniaus etninės veiklos centro atstovai, Vilkaviškio folkloro ansamblis "Sūdūviai", skulptoriai, medžio drožėjai. Taip pat dalyvavo Punks valsčiaus vadovybės, Suvalkių regioninės kultūros namų atstovai ir kt. Draugijos pirm. A. Vaicekauskienė savo pranešime pažymėjo, kad per tuos dvejus metus buvo stengtasi atlikti kuo daugiau sumanytų darbų. Šiuo metu draugija globoja tris folkloro ansamblius: "Gimtinė", "Alma", "Šalčinėlis", buria liaudies meistrus, sudaro sąlygas vienietams ir pavieniams asmenims dalyvauti įvairiuose folkloro renginiuose Lenkijoje ir Lietuvoje. Surengiamos Joninės prie Seivų ežero. Įvairūs ansambliai folkloro skyriai "Aušros" leidiniams. Rūpinamasi ir savišvietos reikalais. Praeitų metų gegužės mėn. Lietuvos liaudies kultūros centro, Tautinių mažumų ir išsivijus departamentas prie Lietuvos valdžios bei Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos pastangomis Vilniuje vyko seminaras, skirtas užsienio lietuvių folkloro ansamblių vadovams. Suvažiavime priimtas nutarimas įsteigti Etninės kultūros centrą, kaip savarankišką draugijos vienietę, ir pavesta draugijos valdybai pradėti ir kitinę veiklą. Išrinkta valdyba: pirm. A. Vaicekauskienė, vicepirm. V. Batvinskis, sek. P. Vitkauskas, nariai – N. Sidarienė, A. Šuščėvičius.

Britanija

Skotijos lietuviai, kaip rašoma "Europos lietuvių" 2001 m., 1 nr. minėjo juos aptarnaujančio kun. J. McAndrew 40 m. kunigystės sukaktį. Jis, įsventintas kunigu, daug metų darbovis kaip misijonierius Afrikoje ir 20 metų rūpinasi lietuvių sielovada. 2000 m. gruodžio 2 d. Glasgovo Blessed John Scot šventovėje sukvatė lietuvių katalikų federacijos suvažiavimas. Po pamaldų parapijos salėje prie gražiai papuoštų stalų pasivaizdinta, pasveikintas sukvatėtininkas, sugiedota "Ilgiausių metų". Gruodžio 21 d. Mišios buvo aukojamos Holy Family Mossed šventovėje. Po jų vaišės vyko Lietuvių klubo patalpose. Vėl sukvatėtininkas buvo pasveikintas, Lietuvių klubo ir Šv. Kazimiero draugijos vardu įteikta dovanų. Lietuviai džiaugiasi kun. J. McAndrew veikla ir linki, kad jis jiems ilgai vadovautų.

Tame pačiame "Europos lietuvių" numeryje rašoma ir apie lietuvių klubo veiklą Glasgove. Klubas valdyba surengė pensininkų vakarą, kuriame pavarakarieniauta, pasiškota, palošta "bingo". Klubas paskyrė £500 Lietuvių kolegijai Romoje, £500 svarų pasiuntė sėselei karmelitei Mary Joseph į Paštuvą Lietuvoje prižiūrinciai vaikų ligoninė, £500 taipgi skyrė vaikų ligoninėi Kinross vietovėje. Ses. Mary Joseph gimė Bellshill vietovėje Skotijoje. Mama ir močiutė išmokė mergaitę kalbėti lietuviškai. Karmelietė vienuolynas Skotijoje pasiuntė ses. Mary Joseph į Lietuvą įsteigti karmelietė vienuolyną Paštuvose, Lietuvoje.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmeninės nuo.....7.80%
santaušas.....2.75%	nekl. turto 1 m.....7.15%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....4.00%	
180 dienų indėlius.....4.00%	
1 m. term. indėlius.....4.25%	
2 m. term. indėlius.....4.50%	
3 m. term. indėlius.....4.60%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.00%	
RRSP ir RRIF	
(Variable).....2.50%	
1 m. ind.....4.50%	
2 m. ind.....4.60%	
3 m. ind.....4.75%	
4 m. ind.....4.85%	
5 m. ind.....5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje" MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE TINKLALAPIS: www.talka.net

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitę, B.A.,
pikimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: salvait@lynx.on.ca
Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Pharm
□ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
□ Nemokamas vaistų pristatymas
□ Sveikatos priežiūros įrankiai

517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos rašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMI SIUNTINIUS:
TREČIADIENIAIS - 6 v.v., KETVIRTADIENIAIS 10 v.v. 1 v.p.p.
Petras Šturmus (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Wasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Vatikano radijas, turintis ir lietuvių skyrių, mini 70 metų sukaktį. Iš kairės: mons. Pacelli (būsimasis Pijus XII), radijo išradėjas Marconi ir popiežius Pijus XI Vatikano radijo atidarymo iškilmėse 1931 m. vasario 12 d.

Atsisveikinant su šeimos tėvu, savanoriu, lakūnu

A. a. aviacijos pulkininkas Česlovas Januškevičius 1901-2001

Velionis gimė 1901 m. spalio 15 d. Šiauliu apskrityje, Linkuvos valsčiuje Ruponiuose. Jo tėvai ten turėjo gana didelį ūkį. Česlovas išaugo su trimis broliais ir viena seserimi. Pragyveno juos visus.

Sulaukęs septynerių ar aštuonerių metų amžiaus buvo nuvežtas į mokyklą Linkuvoje. Pasakojo, kad mokykloje buvo mokoma rusų kalba ir vaikams buvo draudžiama kalbėti lietuviškai, net pertraukų metu. Už kalbėjimą lietuviškai ne kartą buvo mokytojų baustas. Todėl jo tėvai jį iš mokyklos atsiėmė ir samdė mokytoją mokyti namuose.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, kartu su savo mama, broliais ir seserimi pasitraukė nuo vokiečių fronto į Petrapilį pas dėdę. Ten lankė vidurinę mokyklą. Gerai išmoko rusų kalbą. Grįžęs į tėviškę, savo tėvo paskatintas ir, kaip pats pasakojo, labai užpykęs ant gausios bolševikų, kurie iš tėvo atėmė geriausius arklus, prisijungė prie netoliese organizuojamo būrio vyrų apsaugai nuo siauščiančių plėšikavimų. Netrukus tas vyrų būrys tapo atgyjančios Lietuvos kariuomenės dalimi.

Lietuvos kariuomenės tarnybos lape įrašyta, kad Česlovas Januškevičius 1919 m. liepos 31 d. įstojo į Karo mokyklą savanoriu ir buvo paskirtas į kuopą mokiniu. Jam buvo 17 metų. Karo mokyklą baigė tą pačią metų gruodžio 16 d. antroje karo mokyklos laidoje (kartu su buvusiais torontieškiais a.a. Jona Matulioniu ir a.a. Feliks Senkum). Pakeltas į pėstininkų leitenanto laipsnį buvo paskirtas į Joniškėlio batalioną. 1920 m. dalyvavo nepriklausomybės kovose prieš lenkus Vilniaus krašte. Už pasižymėjimą mūšiuose apdovanotas Vyčio kryžiumi.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, velionis liko kariuomenėje, tačiau domėjosi skraidymu ir nuo 1923 m. perėjo į besikuriančią karo aviaciją. 1923-21 m. laikotarpį baigė aviacijos karininkų kursų ir tarnavo pirmojoje naikintuvų eskadrilėje. Kaip aprašyta Lietuvos karinės aviacijos istorinių nuotraukų albume, buvo ypatingai gabus lakūnas, todėl 1927 m. buvo paskirtas instruktorium mokomajon eskadrilėn; nuo 1932 m. – mokomosios eskadrilės vadu. Buvo išmokęs anglų kalbą. 1934 m. Didžiojoje Britanijoje baigė skraidymo ir aklojo pilotavimo instruktorių kursą. 1935 m. būdamas mokomosios grupės va-

du, pertvarkė lakūnų mokymo sistemą.

Be einamųjų pareigų 1937-38 m. laikotarpyje jam buvo patikėtas užsienyje perkamų lėktuvų išbandymas ir jų atskraidinimas į Lietuvą. 1939 m. parašė ir išleido skraidybės vadovėlį. Tais pačiais metais aviacijos pulkininko laipsniu išėjo į atsargą.

Pasitraukęs iš aktyvios tarnybos susitarė valdyti ir sutvarkyti savo uošvio dr. Jono Stonkaus ūkį Laukžemėje prie Darbėnų. Deja, jo ūkininkavimo laikotarpis buvo labai trumpas, ir visa šeima naujos sovietinės valdžios pareigūnų buvo iš to ūkio išvaryta. Nuo 1941 m. pavasario iki karo su Vokietija pradžios slapstėsi, nors, kaip vėliau paaiškėjo iš rastų sąrašų vokiečiams užėmus Lietuvą, su šeima turėjo būti ištremtas tik antroje trėmimų bangoje.

Vokiečių okupacijos laikotarpį gyveno Laukžemėje. 1944 m. Lietuvos Vietinės rinktinės vado generolo Plechavičiaus buvo paskirtas Kretingos komendantu. Kai savanoriai, įstojušiai į VR Kretingoje pritrūko maisto, jis iš savo ūkio parūpino ir jautį ir miltų duoną. Kai paaiškėjo, kad VR buvo likviduojama, paleido visus nuo Gestapo. Per visą vokiečių okupacijos laikotarpį gyvendami Laukžemėje, Česlovas su žmona Ona priglaudė ir išsaugojo žydų kilmės moterį.

Iš Lietuvos su įvairiais nuotykiais pasitraukė 1944 m. spalio mėnesį. Pasibaigus karui, pradžioje gyveno Wiesbadeno ir vėliau Kassel-Mattenbergo DP stovyklose. Į Kanadą atvyko 1949 m. žemės ūkio darbams. Neradus darbo su pakankamu atlyginimu šeimai išlaikyti, Kanados imigracijos tarnybos buvo atleistas nuo įsipareigojimo dirbti žemės ūkyje su leidimu susirasti bet kokį kitą darbą. Apgyveno Montrealyje. Pradžioje dirbo įvairius darbus, vėliau iki pensijos dirbo sandėlininku "Aviation Electric" įmonėje.

Turėjo palinkimą į meną bei muziką. Laisvalaikiu ir vėliau išsėjęs į pensiją nutapė nemažai aliejaus ir akvarelės paveikslų. Labai mėgo mozaikos kūrybą – sukūrė įvairių temų paveikslų, stilizuotų vyčių, Lietuvos miestų herbus. Jo mozaikose ne visi vyčiai buvo atkreipti į kairę kaip įprasta, ar kaip jis sakydavo – ir vakarus; yra sukūręs vyčių, atkreiptų prieš priešą rytuose.

Nenuostabu, kad savo beveik vieno šimtmečio gyvenime buvo liudininkas ar įvykių dalyvis, apie kuriuos mes, vėliau atsiradę, skaitom istorijos vadovėliuose. Iš vaikystės prisiminė kaip raitų kazokų būrys ratu buvo apsupęs jų ūkio sodybą. Kazokai ieškojo, bet nerado ten paslėpto asmens, kuris apylin-

Laiškas redaktoriams

Prisimenant skaitytą straipsnį

Kai tik pasitaiko proga, visuomet skaitau Jūsų leidžiamą laikraštį "TŽ" – labai įdomų, aukštos kultūros ir žaviuosi Jūsų pasižventėlišku darbu lietuviybės ir Lietuvos labui. Tad gaila, kad praėjusių metų rugpjūčio 15 d. numerio 7 p. Vytauto Dyvo straipsnyje "Komunistų partija ir aukštosios mokyklos" praslydo nieko nepagrįstas teiginys, kad, girdi, A. Lickio 1996 m. išleistoje knygoje "LKP agonijos kronika", priešingai negu recenzuojamoje apie Kauno politechnikos instituto partinę organizaciją, nesiremiama dokumentais, o tik teiginiais "girdėjau", "kažkas sakė" ir pan.

Mano knygoje nėra nė žodžio apie aukštųjų mokyklų partines organizacijas. Tais metais buvo išleisti du "LKP agonijos kronikos" tomai (trečiasis, skirtas nepriklausomos Lietuvos "kruvinosios dienoms", dėl lėšų trūkumo dar neišspausdintas).

Tad apie kurį tomą kalba Dyvas? Primenu, pirmasis tomas buvo skirtas Lietuvos partinės organizacijos (taip vadinta visa LKP, kurią sudarė apie

2000 pirminių organizacijų, iš kurių viena ir buvo recenzuojamoje knygoje aprašoma KPI partinė organizacija), atskirymui nuo SSKP ir pavertimo jos jei ne kovotoja dėl Nepriklausomos Lietuvos, tai nors ir ne jos priešų (reorganizavimo į socialdemokratinio tipo partiją), o taip pat to priežasčių nušvietimui, antrasis – LKP nusikaltimų Nepriklausomai Lietuvai ir lietuvių tautai aprašymui. Nei pirmame, nei antrame tome nebuvė nagrinėta nė viena taip vadinta pirminė partinė organizacija.

Jau ir dėl to, kad knygos išleidimo metu daugelio aprašomų įvykių ir procesų dalyvių buvo gyvi, o neretas vėl aukšton kėdėn atsisėdęs, dėl kiekvieno netiklaus teiginio galėjau būti teisiamas, tai ir mano nurodytosiose knygos nėra nė vieno teiginio, nepagrįsto dokumentais. Bet kadangi popieriai ir dega, ir neretai dingdavo dar archyvų prieangiuose, todėl kai kurių jų ir neskubėjome jiems perduoti, nemažai jų tebesaugoma asmeniniuose archyvuose, yra prokuratūroje.

Be to, kadangi man pačiam teko dalyvauti prie pačios SSKP "iškastravimo" idėjos gimdymo dar okupacijos metais, o Atgimimo metais kurį laiką būti tos idėjos tarp sąjūdinės inteligentijos įgyvendintųjų koordinatorių, todėl, manau, turėjau teisę ir knygoje kai kuriais klausimais ir savo nuomonę išsakyti.

Beje, pačiu didžiausiu nusikaltimu SSRS visais laikais buvo jau net kėsintis į SSKP "nekaltybę", tuo tarpu jau mūsų pirminiuose LKP pertvarkymo dokumentuose "komunistiško" bebuvė likę tik partijos pavadinime – buvo visiškai paneigtos ir atsisakyta marksizmo-leninizmo dogmų, pirmiausia akcentavus, kad savarankiškos, nuo SSKP atsiskyrusios LKP tikslas – atkurti Nepriklausomą Lietuvą, kad ir nenuostabu, kad buvome tarp juodinamų net išsikovojus Nepriklausomybę (beje, dar rašant "LKP agonijos" pirmąjį tomą, prokomunistiniame laikraštyje vienas buvęs LKP CK darbuotojas paskelbė, kad tuo savo darbu noriu "sufalsifikuoti istoriją", nors, rodos, apie rašomą knygą ir nesigyriau; buvo mėginta sudaryti ir baudžiamąją bylą už "nesantaikos tarp tautų kurstymą" ir pan.).

Lietuvos partinės organizacijos atskyrimas nuo SSKP ir pertvarkymas į savarankišką, socialdemokratinio tipo partiją, buvo didžiulis smūgis visai SSRS, pagreitinęs jos griuvimą. Be to, tai sudarė galimybę pasirinkti "su kuo toliau eiti" ir daugeliui buvusių LKP narių: tarnauti okupantams ar eiti drauge su tauta, įsijungti į Nepriklausomos Lietuvos atkūrėjų gretas?

Tik maža dalis lietuvių liko ištikimi SSKP – M. Burokevičiaus vadovaujamame jos padalinėje, o apie 200,000 buvusių LKP narių ir daugiau kaip 600,000 "partijos pamainos" – komjaunui pasirinko Nepriklausomos Lietuvos idealą (ar jau bent viešai prieš jį nestojė).

Ir vargiai šiandieną būtume nepriklausomi, jeigu visi tie LKP ir VLKJS nariai – vos ne trečdalis Lietuvos gyventojų, būtų likę "ištikimais marksistinė-leninine partija", tikrais okupantų partijos nariais. Beje, ir tarp sausio 13-ąją Vilniuje prie televizijos bokšto žuvusiųjų ir 605 sužeistųjų, būvę komjaunuliai ir LKP nariai sudarė apie 70%. (Ir nė vieno žinomos-

nio disidentų, patriotinių partijų vadovų, pagaliau nesiteikė atvykti nė vienas ir Atkuriamojo seimo narys. Bent man ir kolegoms ten tokių neteko matyti ir vėliau surasti). Tai parodo, kaip klysta tie, kurie norėtų matyti buvusį Lietuvoje tik patriotus ir okupantų tarnus, suskirstyti visus į "savus" ar "priešus" tik pagal buvusią partinę priklausomybę.

Įdomu, kad sakinius apie mane iš Dyvo straipsnio perspausdino ir čikagieškis "Technikos žodžio" žurnalas. Beje, dyvų dyvų ir kitoje mielųjų tautiečių spaudoje dar pasitaiko. Taip užpėnai "Akiračių" mėnraštis apskelbė (aut. Vyt. Gedrimas), kad aš sovietinės okupacijos metais vos ne admirolas buvęs – dirbęs "sovietinio laivyno kom-sorgu" ar dar kuo ten, nors ne-teko girdėti, kad iš viso būtų buvęs toks etatas. O aš buvau išplaukęs po antrojo kuro tik su žvejybos laivu jūreivių, kad kiek užsidirbčiau tolimesnėm studijoms. Bet, idomiausia, kad nors "Akiračių" rengimo spaudai metu kaip tik Čikagoje, Lituanistikos centre, rinkau dokumentus monografijai apie 1941 m. Birželio sukilimą ir Lietuvos laikinosios vyriausybės darbą ir akiratiečiai, jeigu nebūtų vadovėsi tik savausi nukaršusiais partiniais interesais ir negražiū noru apipilti purvu, galėjo bent paskambinti, pasiteirauti, kad paskui neklaidintų savo skaitytojų. Tačiau, pasirodo, ne tik Lietuvoje, bet ir pas Jus, Amerikoje, bent kaip susidariau nuomonė iš "Akiračių", irgu būna, kad pasirenkami kai kurie ir bolševikinio sudoridomio metodai – bolševikai, neturėdami kitų argumentų, dažnai pasmerkėdavo žmogų paskelbdami, esą jis "buržuazinis nacionalistas", buvęs ar esamas "buržuų tarnas" ar pan. – pagal išankstines nuostatas, klasikinių principų suskirsčius žmones į savus ir priešus. Į bet kokius tokio pasmerktojo argumentus bolševikai nebekreipdavo dėmesio, o ir jo pavardė negalėdavo būti minima spaudoje; būdavo, kad žmogaus sutrynimui panaudodavo ir užsienio spaudą – ten dirbantys agentai paskelbdavo kokį falsifikuotą straipsnį, o paskui jau kaip rimtą perspau-dindavo savo "partiniuose organuose" – laikraščiuose.

Na, bet nesupraskite, jog visa tai rašau, norėdamas išlieti savo nepasitenkinimą dėl pareikštos Jūsų laikraštyje pastabos, ar apkalbų, bet, patikėkite, niekada į jas nekreipdavau dėmesio, o ir jo pavardė negalėdavo būti minima spaudoje; būdavo, kad žmogaus sutrynimui panaudodavo ir užsienio spaudą – ten dirbantys agentai paskelbdavo kokį falsifikuotą straipsnį, o paskui jau kaip rimtą perspau-dindavo savo "partiniuose organuose" – laikraščiuose.

Na, bet nesupraskite, jog visa tai rašau, norėdamas išlieti savo nepasitenkinimą dėl pareikštos Jūsų laikraštyje pastabos, ar apkalbų, bet, patikėkite, niekada į jas nekreipdavau dėmesio, o ir jo pavardė negalėdavo būti minima spaudoje; būdavo, kad žmogaus sutrynimui panaudodavo ir užsienio spaudą – ten dirbantys agentai paskelbdavo kokį falsifikuotą straipsnį, o paskui jau kaip rimtą perspau-dindavo savo "partiniuose organuose" – laikraščiuose.

Na, bet nesupraskite, jog visa tai rašau, norėdamas išlieti savo nepasitenkinimą dėl pareikštos Jūsų laikraštyje pastabos, ar apkalbų, bet, patikėkite, niekada į jas nekreipdavau dėmesio, o ir jo pavardė negalėdavo būti minima spaudoje; būdavo, kad žmogaus sutrynimui panaudodavo ir užsienio spaudą – ten dirbantys agentai paskelbdavo kokį falsifikuotą straipsnį, o paskui jau kaip rimtą perspau-dindavo savo "partiniuose organuose" – laikraščiuose.

Na, bet nesupraskite, jog visa tai rašau, norėdamas išlieti savo nepasitenkinimą dėl pareikštos Jūsų laikraštyje pastabos, ar apkalbų, bet, patikėkite, niekada į jas nekreipdavau dėmesio, o ir jo pavardė negalėdavo būti minima spaudoje; būdavo, kad žmogaus sutrynimui panaudodavo ir užsienio spaudą – ten dirbantys agentai paskelbdavo kokį falsifikuotą straipsnį, o paskui jau kaip rimtą perspau-dindavo savo "partiniuose organuose" – laikraščiuose.

Nuoširdžiai Jus gerbiąs ir "Tėviškės žiburiams" dar gilesnių vagų lietuviybės baruose links –
Dr. Algimantas Lickis

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus televizijos bokštas, kurį 1991 m. sausio 13 d. gynė lietuviai nuo besiveržiančių sovietinių tankų
Nuotr. G. Kurpio

Gydomoji muzika

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Viena tinkamiausių priemonių gyvenimo džiaugsmui bei sveikatai palaikyti, o kartais net ir susigrąžinti, yra muzika. Šiame labai sudėtingame procese reikšmingos tokios muzikos funkcijos:

1. **Tvarkomoji funkcija** yra pagrįsta autogenine treniruote, kuri padeda reguliuoti jausmų, emocijų būseną. Individas (kaip sveikas, taip ir sergantis bei negalia turintis asmuo) sukaupia dėmesį ne tiek į savo kūną, bet, muzikos pagalba, ir į dvasią.

2. **Skatinamoji**. Šiai muzikos funkcijai išryškinti parenkami ryškesnio ritmo ir greitesnio tempo melodingi kūriniai, kurie sukelia norą judėti. Žinant raudmenų – vidaus organų sistemos reguliacinę reikšmę (normina vidaus organų veiklą, sukelia galvos smegenų didžiųjų pusrutulių žievėje apsauginio sujudinimo židinių, pagerina fiziologinę, psichologinę ir socialinę adaptaciją), darosi aišku, kodėl tokie muzikos kūriniai padeda įveikti slogią nuotaiką, grąžina gyvenimo džiaugsmą, pasitikėjimą savo jėgomis, įgalina atskratyti įvairių psichopatologinių kompleksų, tarp jų ir nepilnavertiškumą.

3. **Aktyvinamoji**. Veržlus muzikos charakteris uždegą pacientus, žadina jų dvasines jėgas, emocijas, stiprina valią. Šio pobūdžio muzikos kūriniai rekomenduojami atsiradus apatijai, uždarumui, susiaurėjus interesų ratui, silpstant mąstymui bei intelektui.

4. **Raminamoji**. Klausantis lėtos lyrinės melodijos, kiek nostalgijos muzikos, atsipalaiduojama, sumažėja irzlumas, nemotyvuoto nepasitenkinimo jausmas, kartais ir nerimas, grįžta gera, džiugi nuotaika.

XVII – XIX amžių medicinos praktikoje muzika naudojama jau gana plačiai. XX a. penktame dešimtmetyje gydymo muzika ypač susidomėta Švedijoje ir JAV. 1971 m. įsteigtas Šveicarų muzikos terapijos koordinavimo centras. Šiandien muzikos terapija yra plačiai naudojama Didžiosios Britanijos, JAV, Australijos, Japonijos psichoneurologijos, psichosomatikos ir vidaus ligų klinikose.

Nuo 1980 m. gydomasis muzikos poveikis pradėtas tirti ir Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijoje. 1983 m. Druskininkuose mūsų "Literatūros ir meno" savaitraščio iniciatyva surengtame apskrito stalo pasitarime šią problemą nuodugniai svarstė muzikologas prof. dr. V. Landsbergis, meno tyros daktarė A. Jurgutytė, filosofas prof. dr. K. Stoškus, psichologas doc. dr. J. Lapė ir šių eilučių autorius.

Remiantis atliktų darbų rezultatais, muzikos terapija imta plačiai taikyti Lietuvos kurortų sanatorijose, gydančių kūno ligas, neuroreguliacinius sutrikimus, reabilituojant neigaliuosius. Išsamūs tyrimai šiuo klausimu

vykdė A. Jurgutytė, paruošusi daktarės disertaciją "Gydomasis muzikos poveikis: istorija, taikymas, perspektyva" (Vilnius, 1990). Stomatologijoje veiksmingai muziką taiko Druskininkų kurorto gydytoja G. Janickienė. Šie darbai buvo teigiamai įvertinti ir tarptautiniuose kongresuose, o svarbiausia – davė apčiuopiamų, naudingų rezultatų, harmonizuojant pacientų ir neigaliųjų somatinę, emocinę bei intelektualinę sferą.

"Tikroji" gydančioji muzika yra gana sudėtinga, ir ją aprėpti nelengva. Tačiau visais atvejais svarbiausia laikyti psichiatro ir neurologo prof. dr. V. Bechterevo metodo: pirmiausia pacientui teikiama tokie muzikos kūriniai, kurie turėtų atitikti paciento psichologinę, ypač emocinę ir jausmų, būseną, jo nuotaiką. Vėliau muzikos pobūdis nuosekliai keičiamas, stengiantis sukurti jausmų būseną.

Nepriklausomai nuo V. Bechterevo japonų rašytojas Kobo Abe taip pat tvirtina šį teiginį. Savo knygoje "Svetimas veidas" jis rašo: "Kai man nesisėka darbas, pasirenku muziką, labiausiai atitinkančią ne-darbingą nuotaiką. Jei man reikią kuri laiką paliauti masčius – ugningas džiazas; jei aš noriu visas įsitempti – mąšlingas Bartokas; jei trokštu patirti vidinę laisvę – L. van Beethovenas; jei turiu dėl ko nors susikaupti – skriejantis spirale Mocartas; nei, o Bachas – pirmiausia, kai reikalinga dvasios ramybė".

Kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorija yra paruošusi sudėtingos įvairių kompozitorių muzikos receptus, skirtus įvairioms dvasios ir psichosomatinių ligoms gydyti. Gydymui gerai tinka lietuvių lošinės, netgi raudos, melodingi popmuzikos kūriniai, chorinės dainos, ištraukos iš populiarių operų. Ilgamečio Vokietijos lietuvių katalikų misijos sielovados vadovo, žinomo "Caritas" veikėjo, šiandien gyvenančio ir aktyviai dirbančio Kaune prelado K. Senkaus įsitikinimu, muzikos terapijai tinka ir sakralinė muzika, ypač klausantis jos šventovėje, kur visada gera akustika.

Daug iniciatyvos, bendradarbiaudama su norvegų specialistais, šioje srityje rodo ir atlieka nemažą darbą Lietuvos ugdomosios muzikos terapijos sąjungos pirmininkė V. Aleksienė. 1994 m. įsteigtos Lietuvos alternatyvaus muzikinio ugdymo centro "Credo" muzikos mokyklos klasės neigiamais vaikams, o nematantiems – muzikos mokykla "Lyra".

Visada prisimenu žymaus kardiologo akademiko profesoriaus A. Marcinkevičiaus žodžius: "Gyvenime – ir sveikam, ir sergančiam – reikia daugiau muzikos". Tačiau teisinga ir tai, kad ypač mūsų dienomis daug kam stinga tokios muzikos, kurią sukelia žvaigždėtas dangus, plaukiantys debesys, medžių lapų ir lietaus lašų šnabždesys.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

Klaipėdos kraštas. Paskutinis medinis krikštas – tokių būta daug krašto kapinėse
Nuotr. M. Purvino, 2000.VI

Mažosios Lietuvos enciklopedija II

DR. ANTANAS BALASAITIS

Mažosios Lietuvos kančios

Straipsniuose *Architektūra ir Architektūros paveldas* lietuvininkas doc. dr. Martynas ir Marija Purvinai taip apibūdino buvusį Mažosios Lietuvos krašto vaizdą: „Tvarkingos nemažos kaimų sodybos su dažnai mūriniais, čerpėmis dengtais pastatais, puošniais kapitališkais namais tankiai apstatyti miesteliai formavo V. Europai būdingą krašto vaizdą...“ „Savitą M. Lietuvos a. raidą ir patį jos gyvavimą galutinai nutraukė 1945 sovietinė okupacija“. Prasidėję pertvarkymai pakeitė miestų senamiesčius: Klaipėdoje dešinią Danės krantą. „Dėl ideologinių nuostatų kurtas visiškai naujas Karaliaučiaus centras – išgrautos visos praeities liekanos, statyti sovietinės a. pastatai, atspindintys totalitarinio režimo ideologiją“.

Apie paveldą rašoma: „Oro antskrydžiai ir mūšiai palietė tik dalį krašto gyvenviečių (Klaipėda, Karaliaučius). Dauguma se-

nųjų pastatų 1945 dar stovėjo. Ištuštėjęs kraštas ir išlikusios gyventojų sodybos buvo plėšiamos... mediniai pastatai buvo ardomi malkoms... Labiausiai nukentėjo okupaciniam režimui „kenksmingi“ objektai: bažnyčios, paminklai ir kapinių įrangą. Buvo nugriauta Klaipėdos, Priekulės, Paleičių ir kt. bažnyčios, dauguma šventovių Karaliaučiaus krašte“. Praėjus keliems metams po karo buvo sugrąžinta mažai tenukentėjusi Tolminkiemio bažnyčia.

Sovietiniai kariai sakė K. Donelačio vietas po karo tyrinėjusiam D. Štembokui norėję pažūrėti, kaip būna karo metu (orig. *kak na vojne byvajet*). Vėliau Lietuvos lėšomis ji atstatyta ir 1979 m. įrengtas K. Donelačio memorialinis muziejus. Straipsnis baigiamas priekaištu paminklosaugos vadovams už abejingumą, jų manymu, „svetima“ architektūros paveldui.

Negailima ramiai skaityti Vytauto Šilo, Martyno Purvino, Algirdo Matulevičiaus straipsnių *etninis valymas, etnocidas, genocidas, germanizacija*. Iš jų patiriame šio krašto gyventojų lietuvininkų vargus, kančias ir tragišką likimą. Mažosios Lietuvos vokiečių prasidėjo nuo kryžiuočių užkariavimo, kai 1310 m. Ordino magistras įsakymu buvo liepta išmokyti vokiečių kalbą.

Vėliau – XVIII a. kraštas buvo kolonizuojamas. 1820 m. Prūsijos karalius Friedrichas Wilhelmas III pareiškė: „Dvi kalbystė apunkina valstybės valdymą, todėl lietuvininkus reikia suvokietinti“.

Pagaliau 1872-1876 m. lietuvių kalba buvo pašalinta iš viešojo gyvenimo. Etnocidas ypač sustiprėjo po 1933 m.: ėmus valdyti naciams buvo uždarytos visos lietuvių organizacijos. 1938 m. daugiau kaip pusė Mažosios Lietuvos vietovardžių buvo pakeisti vokiškais, o po SSRS kariuomenės įsiveržimo 1945 m. jau po metų visi vietovardžiai pakeisti rusiškais. Neliko net K. Donelačio parapijos Tolminkiemio – atsirado Čistyje Prudy.

Genocidas – sąmoningas krašto gyventojų fizinis naikinimas Mažojoje Lietuvoje prasidėjo XIII a. ėmus skelbti baltams Kryžiaus žygius bei karus. Vokiečių istorikas L. von Ranke 1930 m. rašė, kad „dėl genocido prūsų ir mažlietuvių kraštas neteko apie 4/5 vietinių gyventojų (maždaug 400,000 iš 500,000). Daugiausia dėl kryžiuočių vykdyto genocido žuvo prūsų tauta, tačiau mažlietuvių išliko“. Bet lietuvių tauta buvo suskaldyta į dvi dalis.

Lietuvininkas naikino ir 1914 m. beveik iki Karaliaučiaus įsiveržusi carinės Rusijos kariuomenė, ypač kazokai. Daugiau kaip 13,000 buvo ištrėmti į Povolgį ir Sibirą, dalis jų žuvo dėl šalčio ir bado. 1939 m. aneksavus Klaipėdos kraštą, nacių buvo areštuota ir nužudyta per 100 vadovaujančių lietuvininkų veikėjų.

Galutinė Mažosios Lietuvos tragedija vyko baigiantis Antrajam pasauliniam karui, kai Raudonosios armijos tankai įsiveržė į Klaipėdos kraštą ir 1944 m.

spalio 9 d. prie Verdainės ėmė traukinti besitraukiančių civilių gyventojų vilkstines ir žudyti žmones. Spalio 21 d. trumpam užėmė Nemerkiemio bažnytkaimį prie Gumbinės, paliko šurpų vaizdą. Atbloškę atgal sovietinius dalinius, grįžę vokiečių kariai čia rado sušaudytus 50 prancūzų karo belaisvių ir išprievartautas bei nužudytas 72 moteris. Masinės žudynės prasidėjo 1945 m. sausio 13 d. Raudonajai armijai visu frontu įsiveržus į Rytprūsius.

Atskirais straipsniais paminėti ir etnocido bei genocido įkvėpėjai ir įsakytojai. Tai Prūsijos karalius Friedrichas Wilhelmas III, Vokietijos kancleris O. von Bismarckas. Ypač pasižymėjo karo korespondentas Ilja Erenburgas, tarnavęs gen. I. Černiachovskio vadovaujamo II Gudijos fronto štabe. Štai jo 1945 m. sausio mėn. atsiųskimo kareiviams kreipiniai: „Žudykite, žudykite, juk nėra tokio tarpo jūsiu, kuriam būtų nekaltų vokiečių. Kalti visi – ir gyvieji, ir negyvi. Sekite draugo Stalino direktyva – prievartaukite vokiečius ir tokiu būdu palaužkite jų rasinį išdidumą“. Tam pritarė ir pats fronto vadas generolas, viename įsakyme kariams rašęs: „Iš fašistų krašto turi likti dykuma“.

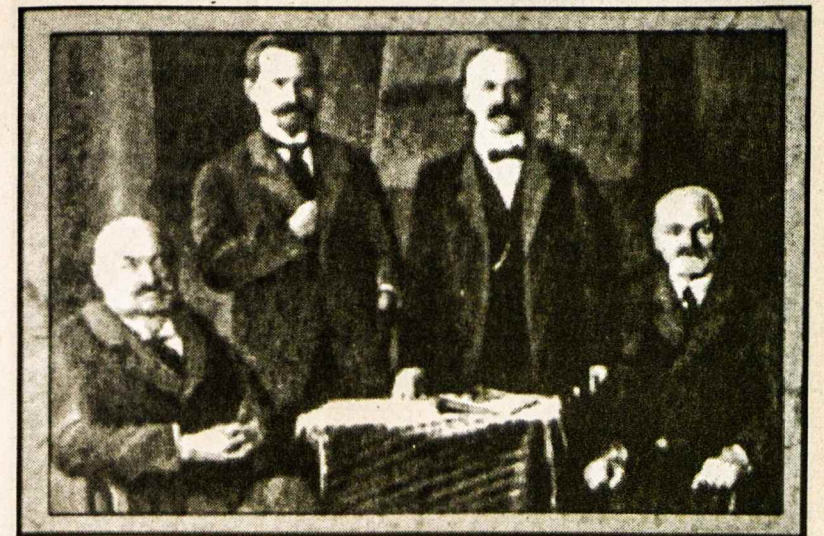
Mažoji Lietuva po karo

Jos pietinė dalis pagal 1945 m. liepos mėn. vykusios Potsdamo konferencijos rezoliuciją atiduota Lenkijai, Klaipėdos kraštas priskirtas Lietuvai, o Karaliaučiaus kraštas pavestas laikinai administruoti Sovietų Sąjungai („iki galutinio teritorinių klausimų išsprendimo taikos kongrese“). Sovietinio genocido skyryje rašoma: „Iki Karaliaučiaus karinės operacijos krašte buvo apie 430,000 civilių gyventojų, o 1945.IX.1 čia užregistruota apie 139,000 Vokietijos piliečių, 1946.V.1 jų liko tik apie 129,000. 1947 prasidėjo šio krašto gyventojų evakuacija į Vokietijos sov. zoną. Iki 1949 beveik visi jie buvo išvežti. Karaliaučiaus krašte dėl genocido žuvo iki 330,000 žmonių. Iš jų apie 40% buvo lietuviai arba lietuvių bei prūsų kilmės“.

Ši sausa statistika – SSRS kariuomenės keršto „fašistams“ rezultatas: bombardavo ir skandino besitraukiančius Aistmarių ledų, žudė, marino badu koncentracijos stovyklose. Iki 1949 m. į šį kraštą priplūdo iki 300,000 sovietinių kolonistų. Genocidas buvo pasmerktas 1948.XII.9 ir 1968.XI.26 Jungtinių tautų konvencijose. Deja, „kol kas M. Lietuvoje vykdytas genocidas pasaulyje plačiau nepatiriamas kaip didžiosioms valstybėms neparankus istorijos faktas“.

Po Stalino mirties arčiau Lietuvos esančiuose Karaliaučiaus krašto rajonuose prisiglaudę iš Sibiro tremties ir lagerių paleisti politiniai kaliniai, netekę teisės apsigyventi Lietuvoje. Perestroikos metais čia pradėjo kurtis lietuvių draugijos. Nuo 1989 m. katalikų sielovada rūpinasi kunigas Anupras

(Nukelta į 7-tą psl.)

Buvę Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjai (iš kairės) P. Vileišis, A. Smetona, D. Malinauskas, P. Matulionis 1921 m. Kaune

Iš užmaršties prikeltas veikėjas

150-osios Petro Vileišio gimimo metinės Vilniuje ir kitur

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

„Dirbkime, ponuliai!“ – šie žodžiai – ir kvietimas, ir raginimas – tokie būdingi Petro Vileišio gyvenimui bei veiklai atspindėjo ir jo 150-ųjų gimimo metinių minėjime, kuris įvyko Valstybiniame dramos teatre Vilniuje 2001 m. sausio 25 d. Jį organizavo šiam tikslui sudaryta valstybinė komisija, kultūros ministerija.

Pagrindiniai pranešėjai buvo profesoriai – Jonas Aničas, Egidijus Aleksandravičius, rašytojas Mykolas Karčiauskas; amžininkų atsiminimus perskaitė aktorai – Rimantas Bagdzevičius, Mindaugas Capas ir Algimantas Zigmantavičius.

Meninę dalį atliko M. K. Čiurlionio kvartetas, choras „Aidija“, M. K. Čiurlionio menų gimnazijos choro kamerinė grupė, solistai – Vladas Bagdonas (bosas), Virgilijus Noreika (tenoras). Labai profesionaliai, su dideliu išmanymu taip pat melle minėjimą organizavo režisieriai – Valdas Gedgaudas, Alydas Šlepikas, scenografas Jonas Arčikauskas.

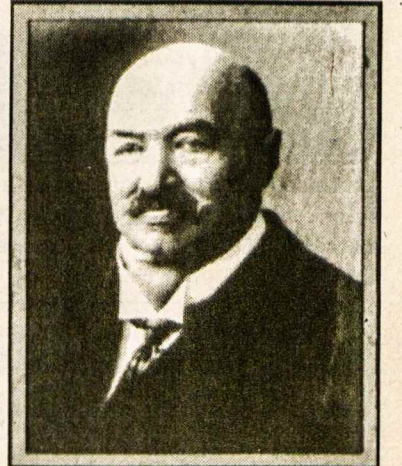
Scenoje per visą aukštį plotį lietuviško raišymo nuo A iki Z abėcėlė, vėliau ją pakeičia Petro Vileišio portretas. (Kaip sumaniniai, išraiškingai perteikta didžiojo kovotojo prieš spaudos draudimą esmę!). Skamba vaiko balsas, įrašas, apie spaudos atgavimą reikšmė: „Kad mokėtumėm ta spauda ant gero pasinaudoti“. Po to perskaitomas prezidento Valdo Adamkaus sveikinimas. (Jis pats atstogavo).

Prof. J. Aničas glausiai, profesionaliai perteikė Petro Vileišio veiklą, jos esmę. Jis – tautinės savimonės ugdytojas, švietimo, spaudos, kultūros kėlėjas, kartu ekonominės Lietuvos ūkio sampratos kūrėjas. Spaudos atgavime jo vaidmuo labai didelis, išskirtinis. Tam praverdė pažintys su aukščiausią carine administracija, su kuria bendravo būdamas žymus geležinkelio ir tiltų inžinierius.

Prasimušti tarp šimto Rusijos inžinierių – čia gimusių, turtingų, gabių – padėjo nepaprastą energiją, darbštumą, kultūringumą; mokojo, be gimtosios lietuvių, rusų, prancūzų, vokiečių, taip pat senąsias lotynų, graikų kalbas. Ir, be abejo, sąžiningumas, labai pabrėžtas Lietuvos ūkio sampratoje.

Į Vilnių P. Vileišis atsikėlė 1898 m., turėdamas didžiulę patirtį, nemenką kapitalą (apie milijoną rublių), troškimą Vilnių paversti lietuviybės židiniu, kuriame skambėtų ne tik svetimos kalbos, bet ir lietuvių kalba. 1904 m. gruodžio 9 d. jo rūpesčių, lėšomis, išėjo pirmas lietuviškas dienraštis „Vilniaus žinios“. Tuo pačiu vardu buvo pavadinatas ir atidarytas lietuvių knygynas; dar anksčiau ėmė veikti metalo dirbinių gamykla. Per tautinių reikalų, lietuviybės ugdymą po dešimties metų neteko viso atsivežto kapitalo. 1908 m. vėl išvažiavo į Rusiją statyti tiltų, užsidirbti. Šį sykį uždirbtos sumos (1,447,413 aukso rublių; 7.23 mil. litų) neatgavo iš Rusijos išdo – ji apiplėšė spalio revoliucija.

1921 m. P. Vileišis ligotas, apiplėštas sugrįžo į Lietuvą, jau nepriklausomą, kur buvo paskirtas susisiekimo ministru. Bet ministerijoje neišdirbo nė pusės metų, atsistatydino skaudžiai užgautas, nes buvo, anot rašytojo K. Puidos, per didelis, per šviesus. Jis negalėjo pritarti naujai pokarinio išlikimo etikai. Su naujos pokarinio pobū-

PETRAS VILEIŠIS

džio etikos karjeristais, su žmonėmis, kuriems asmenys klausimai bei ambicijos buvo svarbiausi visokių pastangų akstina, jis negalėjo nei sutapti, nei sugyventi. Pasitraukė nusivylęs žmonėmis, kurių rankose buvo valstybės valdymas, jos likimas. Mirė 1926 m. Palangoje, kur bendravo su kitu idealistu – J. Šliūpu.

Rašytojas M. Karčiauskas skaitė savo kūrybos eiles iš ciklo „Praversmėliai“. Pats pasvališkis pasidžiaugė, kad pagal įsigalėjusią mokyklos tradiciją po brandos egzaminų klasė nusifotografavo prie P. Vileišio paminklo (skulpt. V. Grybo) su įrašu – „Didžiajam Lietuvos kėlėjui“. Pabaigoje pridūrė „Dieve, duok daugiau tokių žmonių“.

Prof. E. Aleksandravičiaus tema – „Mecenatystės tradicija amžių sandūroje ir Petras Vileišis“. Labai įdomaus pranešimo pabaigoje nuskambėjo mintis: šiandien politikoje nėra šešelio to idealisto, kurio jubiliejų minime. (Salė plojo ilgai, ilgai).

Meninėje dalyje skambėjo P. Vileišio gyvento laikotarpio kūrinių: M. K. Čiurlionio, S. Šimkaus, Č. Sasnausko, J. Naujalio.

Minėjimas vyko sausio 25, ketvirtadienį, P. Vileišio gimimo dieną, o sekmadienį, sausio 28, senojame lietuvių Šv. Mikalojaus šventovėje – pamaldos jo garbei; Mišias aukojė mons. K. Vasiliauskas. Pagrindinė pamokslas mintis buvo himno žodžiai: „Iš pračities tavo sūnūs te stiprybę semia“.

P. Vileišio gimimo metinės paminėtos ne tik iškilmingame, prasmingame minėjime, ne tik aukotomis Mišiomis Šv. Mikalojaus šventovėje, dėl kurios atidavimo lietuviams tiek pastangų dėjo ir P. Vileišis, bet ir gimtojoje Pasvalio žemėje. Nenutylėjo sukakties radijas, televizija.

Šia proga iškyla Jono Šliūpo pareiškimas po P. Vileišio mirties 1926 m.: „Petro Vileišio nuopelnai Lietuvai yra milžiniški ir neklusiu pasakodamas, kad jis yra Lietuvos atgimimo tėvas. Ar mes, gyvieji Lietuvos žmonės, išmanome ir mokame vertinti kuo Petras Vileišis yra buvęs lietuvių tautai? Kas žino?“

Iš tikrųjų, kas žino? Pasizūrėkime į dabar 1999 ir 2000 m. sudarytus sąrašus: „Lietuvai labiausiai nusipelnusių žmonių šimtuką“. Kurioje vietoje įrašytas Petras Vileišis? Tik 68! O kitas sąrašas: „Šimtas įtakingiausių Lietuvos žmonių nuo 1900 iki 2000 m.“. Čia P. Vileišis įrašytas kiek artėliau – 44-uoju. Kur jam besivaržyti su politikais, žinoma, šiuolaikiniais, sportininkais, ypač krepšininkais, partiniais veikėjais, kitais, šiaip garbingais žmonėmis. Tad, ar išmanome, ar mokame vertinti?

Didysis lietuvis Vladas Pūtvis I

Kaip ir dr. Vincas Kudirka, jaunystėje nesidomėjo Lietuva, bet paaugęs tapo plataus masto patriotu, darbavosi lietuvių tautos gerovei, tapo Lietuvos šaulių sąjungos steigėju, stiprinusiu tautos atgimimą ir valstybės gynybą

KAZYS BLAŽEVIČIUS

2000.II.4 d. Kaune pirmą kartą įvyko išievojimo Lietuvos šaulių sąjungos atstovų suvažiavimas. Jame buvo prisimintas ir gražiai pagerbtas Šaulių sąjungos įsteigėjas ir ilgametis jo vadovas Vladas Pūtvis-Putvinskis. Jis buvo tokia tauri ir šviesi pirmojo tautinio Lietuvos atgimimo asmenybė, kad ją verta prisiminti ne tik retų suvažiavimų proga.

1990-1992 m. atrastuose Putvinskių šeimos archyvuose, paskutiniame svečių knygos įrašė, padarytame 1944.VII.9 Sofijos Pūtvytės-Mantautienės ranka, sakoma: „Prieš išvykdamį vėl pavadame Grauzikų žemėlės apsaugai nors likučius archyvų (...). Kai vėl atgis Nepriklausoma, brangus broli lietuvi, kuris surasi šiuos suslėptus dokumentus, panaudok juos, kad išpopuliarėtų tautoje Vlodo Pūtvio idėjos“.

O populiarinti V. Putvinskio idėjas būtina, ypač mūsų laikais, kad bolševizmo bacilų sužalota tauta taip sunkiai keliai naujam gyvenimui.

V. Putvinskis, kaip ir V. Kudirka, visu savo gyvenimu parodė, kaip reikia dirbti ir aukotis tautos ir valstybės labui. Jo garbei Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune pastatytas biustas, o pavidė įrašyta knygnečių sienelėje.

Giminės šaknys

Istoriniai šaltiniai mini, kad Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytenio laikais Karšuvos žemėje, prie Jūrės upės intako Akmenos, buvo Pūtvis (Pūtvininkų) pilis. Netoli piliakalnio yra kadaise buvusio dvaro liekanos – Pūtvis sodyba. Čia nuo seno gyventa Pūtvių giminės pradininkų. Prieš porą šimtų metų vienas iš Pūtvių – Petras iš čia persikėlė į Šilo Pavėžupio dvarą Šaukėnų vlsč., Šiaulių apskr.

V. Putvinskio protėviai buvo Pūtviai. Lietuvos dvarininkų polonizacijos laikais pavarė buvo sulenkinta į Putvinskius, o laikui bėgant patys Pūtviai užmiršo ir gimtąją lietuvių kalbą. Rimantas Pūtvis, V. Putvinskio vaikaitis, sako, kad jo senelis save laikė Pūtviu, tačiau dėl įvairių priežasčių pavardės sulietuvininti nesiskubino. Jo vaikai 1938 m. susigrąžino protėvių pavardę.

V. Putvinskio tėvas Rapolas buvo 1863 m. sukilimo organizatorius, savo lėšomis sukilėliams pirkė amuniciją, Kelmėje organizavo sukilėlių apmokymą. Už tai visam gyvenimui buvo ištrėmtas į Sibirą. Tačiau po devynių metų pavyko ištrukti iš tremties ir apsigyventi Rygoje. Čia Rapolas susipažino su garšaus sukilėlių vado Tado Kosciūškos giminaitė grafaite Idalija Broel-Plater, kurią netrukus vedė.

Vlado mamos šeima ir giminės taip pat dalyvavo 1863 m. sukilime, o brolis – ir žuvo. Ji mirė, kai Vladimir tebuvo šešiolikmetis. Palaidota Mintaujoje.

Šeimos archyvai

Atgimimo metais visuomenė sužinojo apie paslėptąjį Putvinskių šeimos archyvą. Pra-

EMILIJA PUTVINSKIENĖ-PUTVIENĖ

džia tam padarė V. Putvinskio vaikaitis Vaidievis Andrius Mantautas, atsinešęs dalies paslėptų archyvų vietas brėžinį.

1989 m. Grauzikų dvare buvo pradėtos archyvų paieškos, tačiau jos baigėsi nesėkmingai – vietinis gyventojas neleido rasti savo daržo, kuriame pagal planą 1944 m. buvo paslėpta dalis archyvų.

Netrukus daržo šeimininkas pastebėjo, kad jo daržas išraustas. Kad paslėptasis archyvas at rastas, paaiškėjo, kai vienas perpardavinėtojas kreipėsi į „Aušros“ muziejų, norėdamas sužinoti raštų vertę. Po didelių Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos darbuotojų pastangų pavyko atrasti pavogtasias vertybes. Iš rastos svečių knygos įrašų paaiškėjo, kada ir kur paslėpti kiti šeimos archyvai. Jie rasti pedagogų Idalijos ir Antano Šilgalio, gyvenančių Grauzikuose, daržinėje.

Pusę amžiaus žemėje išbuvę archyvai mažai nukentėjo. Šiandien aišku, kad pirmoji dalis archyvų buvo užkasta 1940.VII.19 – pirmą kartą Lietuvą okupuojant bolševikams, – o antroji – baigiantis karui ir antrą kartą artėjant bolševikams – 1944.VII.13.

Vieno bidono viršuje rastas raštėlis: „Čia paslėpti nuo su naikinimo V. Putvinskio-Pūtvio rankraščiai ir kiti tik jo atminimui liečiantys dalykai. Radusį prašome neliesti arba perduoti atitinkamam muziejui. 1940.VII.19“. Archyvai pateko į labai patikimas ir rūpestingas „Aušros“ muziejaus darbuotojų rankas.

Archyvuose rasta 3030 vietinių: rankraščių, laiškų, dokumentų, ikonografijos, memorialinių daiktų, apdovanojimų ir kt. Tarp vertingiausių dokumentų rasti du stori sąsiuviniai – Emilijos Putvinskienės atsiminimai apie su Vladu pragyventus 40 metų. Atsiminimų rašymo data nenurodyta: manoma, kad jie pradėti rašyti po Vlado mirties.

„Aušros“ muziejaus darbuotojai, remdamiesi tais rankraščiais, 1995 m. išleido Emilijos Putvinskienės „atsiminimų“ knygėlę (Šiaulių „Aušros“ muziejus, 1000 egz., 136 p.). „Aušros“ muziejus 1998 m. išleido Vlado Putvinskio-Pūtvio laiškų katalogą (32 psl.). Yra išlikę 357 V. Putvinskio rašyti laiškai. Kataloge laiškai suskirstyti pagal adresatus, laikantis chronologinio principo. Laiškai rašyti 1892-1929 m.

VLADAS PUTVINSKIS-PŪTVIS

Šeima

V. Putvinskis gimė 1873.X.10 Rygoje. Mokėsi Šiaulių ir Mintaujos gimnazijose. 1893 m. rudens pradėjo studijuoti agronomiją Halės (Vokietija) universitete. Tėvui susirgus, po dviejų semestrų studijas nutraukė ir pradėjo šeimininkauti tėvų dvaruose. 1897 m. vedė Emiliją Gruzdytę iš Suvartuvos dvarelio (Kelmės raj.) ir apsigyveno Šilo Pavėžupyje. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, buvo sumintas ir visam karo laikui ištrėmtas Rusijon į Voznesenską Nižnij Novgorodo gubernijoje. Iš tremties į namus grįžo 1918.VII.2.

Emilijos tėvai – Petronėlė Beresnevičiūtė ir Vitoldas Gruzdis – užaugino 9 vaikus. Emilija mokėsi namuose, daug dirbo tėvų ūkyje. Putvinskiai užaugino 4 vaikus.

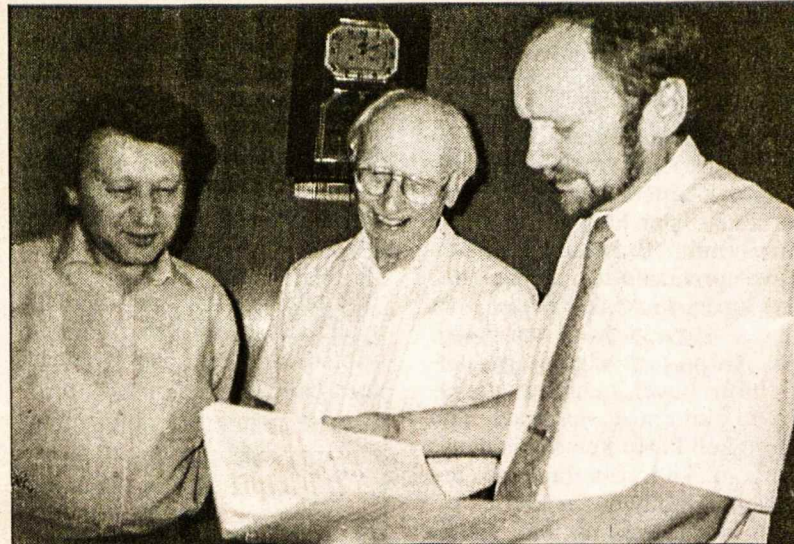
Emilija visą gyvenimą buvo aktyvi Vlado pagalbininkė, puikiai išmoko lietuvių kalbą. Jos „Prisiminimai“ parašyti gražia, vaizdinga kalba. Buvo aktyvi šaulė, 1933 m. išrinkta šaulių moterų garbės pirmininke, vėliau paskirta garbės vade.

Grįžęs į Lietuvą, V. Putvinskis kurį laiką dirbo Tiekimo ir maitinimo ministerijos Bendrųjų reikalų departamento direktoriumi. Nuo 1918.VIII.20 pradėjo vadovauti šaulių sąjungai, tapo jos ideologu. Vladui gyvenant Kaune, Emilija rūpinosi ūkiu ir nuo 1924 m. gyveno Grauzikuose su sūnaus Vytauto šeima.

Po 12 metų nuo Vlado mirties, okupantų tarnai Emilijos nepamiršo. 1941 m. birželį Emilija su abiejų sūnų šeimomis – 12 asmenų – iškeliavo į tremtį. Antroji, trečioji ir ketvirtoji Putvinskių-Pūtvių karta iškeliavo Sibiran... Sūnus Vytautas papuolė į Rešiotus ir ten netrukus žuvo. Jo šeima kartu su Emilija pateko į Komiją, Ust Lochčimą (Kortkeroso raj.). Sūnus Stasys, buvęs žemės ūkio ministeris, apie metus kalėjo Šiaulių kalėjime, o iš ten pateko į Gorkio kalėjimą, kur ir žuvo.

1942 m. Emilija pateko į kalėjimą, kuriame ir nutrūko lietuvių patriotės gyvenimas – nežinoma nei jos mirties data, nei vieta.

Onutei Pūtvytei-Tercijonienėi ir Sofijai Pūtvytei-Mantautienei pavyko pasiekti laisvąjį Vakarų pasaulį. Iš tremties į Tėvynę tesugrįžo šeši jaunesni Pūtvių šeimos nariai.

Mažosios Lietuvos enciklopedijos rengėjai. Iš kairės: dr. Vaclovas Bagdonavičius, prof. dr. Vilijus Pėteraitis, Vytautas Gocentas 1988 m.

Nuotr. V. Kaltenio

AŲA JONUI POŠKUI mirus,

jo dukrai IRENAI bei visai šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą –

Prisikėlimo parapijos sporto klubas „Aušra“

Filmas "Trylika dienų"

Amerikos ir sovietų sankirtis Kubos srityje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Sovietų Rusija buvo nerami, grėsminga, piktybinė valstybė. Po Antrojo pasaulinio karo sąjungininkų dėka, o ypač Amerikos, sovietai buvo paskelbti karo laimėtojai. Jie dairėsi toliau, galvojo apie Pietų Amerikos kraštus. Jiems patogiausia atrodė Kubą su komunistiškai galvojančiu diktatoriumi Fidel Kastro. Jis norėjo sovietams įtikti už cukraus nendres. Sovietams matėsi galimybė abiem kojom atsistoti Kuboje, o iš ten jau netoli JAV.

Chruščiovas įstengė nugalėti Molotovą, Malenkovą, Kaganovičių bei kitus priešininkus ir 1958 m. pradėjo vadovauti Sovietų Rusijai. Siekė įsitvirtinti Kuboje ir savo įtakon paimti F. Castro. Sovietai, vaidindami žvejus ir kitokius nekaltai plaukiojančius laivus, į Kubą atgabeno didelių atominių bombų. Laimei, amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai nufotografavo įtartinas vietoves Kuboje. JAV buvo irgi nukreipusi savo atominius ginklus Kubos ir Sovietų Sąjungos link.

Ką daryti JAV? Tartis su rusais, derėtis ar duoti ultimatumą? O jei rusai nenorėtų derėtis, kas tada? Pastebėjo toliau jūroje didelį sovietų laivą su kažin kokiais krovniais ir plaukiantį sovietų povandeninį laivą. Kaip elgtis, ką daryti?

Maždaug šioje vietoje pradėdamos filmas – parinkti patarėjai tarsi, galvoja ką patarti JAV valstybių prezidentui Kennedy, gimusiam 1917 m. Išklausęs patarėjų (svarbiausias Kevin Costner) paskelbė sovietams ultimatumą: iš Kubos išgabenti visas atomines bombas. Sovietai paklausė, išgabeno. Tuo metu išvengta atominio karo. JAV prezidentą J. F. Kennedy kažin kas nuzudė Texas valstijoje 1963.XI.22. Žudikas neišaiškintas, įtariamasis buvo nušautas.

Iš pokalbio su pagrindiniu aktorium Kevin Costner

– Kaip pakliuvote į tokį sudėtingą filmą, kuriame ne veiksmas, bet psichologizmas, nuomonės, geri pasiūlymai vyrauja. Ar iš jūsų trijųkės turėjo išsiskirti vyraujantis pagal rankraštį, ar galėjote savaip aiškinti nenukrypstant nuo esmės?

– Kartais sprendimus padarydavau per greitai, kaip man atrodė, sekundėlę pagalvojęs grįždavau rankraštyje nurodytą poziciją, galvodavau, kaip būtų geriau, jei kalbėtų J. F. Kennedy. Kalbėdamas prisiminiau, kai staiga sužinojau naują, kad Sovietų Rusija į Kubą atvežė didelį atominių bombų raketų, žinojau ką viena panaši bomba padarė nukritusi Antrojo pasaulinio karo metu Japonijoje. Dingtelėjo – o jei Sovietai mūsų link paleistų keletą ar daugiau didelių raketų su atomu, kas įvyktų? Žinojome, jos Kuboje jau parengtos iššauti, ir JAV-se daug panašių raketų nutaikytą į Kubą. Būtų pasaulinis atominis karas, o po to gal nebūtų nei vieno čia esančių. (...)

– Kiek metų tada turėjote ir ką prisimenate apie įvykį?

Budintis lokys prie įėjimo į "Lokio" restoraną Vilniuje
Nuotr. G. Kurpio

– Buvau 6 ar 7 metų, gyvenau pietinėje Kalifornijoje. Jutau, kad kažkas negerai, mano tėvai elgėsi labai keistai, vaikščiojo aplinkui, norėjau žinoti kas blogo tėvui ir motinai, gal močiutė mirė. Mokykloje mokytojai keistai elgėsi, mokiniams leido kieme žaisti, vaikai džiaugėsi, kad nėra pamokų. Net kaimynai buvo kitokie, mes buvome išsikęslę slėptuvę.

Dabar galvoju, JAV prezidentas buvo galingiausias pasaulyje, jis turėjo galvoti už pasaulį. Per I ir II pasaulinius karus žuvo daug amerikiečių, Vietnamo kare žuvo 56,000 mūsų karių ir net dabar nežinome kodėl. Manau, jei tada Kennedy nebūtų veikęs, kaip iš filmo žinome, pasaulyje būtų 200 milijonų ar daugiau negyvų žmonių, daugybė sergančių. Vaidindami filme galvojome ir, kaip žinote, nusprendėme Rusijai duoti ultimatumą. Mums buvo lengva filme vaizduoti herojus, galvoti apie gražias merginas, sporto žvaigždes. Kariuomenė rikiuotėje žygiuoja pro mus, žinote, greta tvirtos kariuomenės drąsiau jautiesi.

Bandžiau būti ne kas esu, bet kokių reikia būti ruošiant kalbamą filmą. Po to vyko į Washington'ą. Ten Kennedy patarėjai kalba tokiu arišku akcentu, kartais sunku suprasti greitai tariamus žodžius. Baigėme viskas sutarta kaip norėjo Kennedy.

Manau jūs žinote, kad laimėjus "Oskarą" ar "Golden Globe" jaučiasi kaip kitoje planetoje. Aš nesu romantikas, kadangi tikiu filmų pramone, jų galybė ir galimybės. Tikiu, sukurėme gerą filmą, geriausia kokį galėjome. Norėjau matyti daugiau filmų kaip "Thirteen Days" (Trylika dienų), tai lyg pasauliui prabilta.

Grėsmė iš Kubos

Amerikiečių kariniai lėktuvai skrenda Kuboje pažeme virš sovietų raketų, apšaudomi, kliudomi, bet įstengia grįžti į JAV. Praneša matę šiuviui išdėstytas raketas.

Ultimatumas pasiūstas. Amerikiečių karo laivas Atlanto vandenynė sustabdo sovietų laivą, kuris plaukia prisikroves daugiau atominių raketų. Amerikiečiai reikalauja sustoti, nori patikrinti ką veža. Sovietai nesusistoja, nesileidžia tikrinami. Ekranė žiūrovams įtempimas. Kas dabar bus? O jeigu sovietai ne tik nepaklausys, bet ir iš Kubos pradės lėkdinti baises įtaisus New Yorko link ir kitur?

Sovietų laivas gauna įsakymą iš Maskvos grįžti atgal. Įtampa atslūgsta. Sveikinamasi, džiuguojama laimėjus nepradėtą baisy karą. Filmas įdomus stebėti, naudingas ir istoriniu amerikiečių požiūriu. Būtų įdomu pamatyti tą pačią temą sovietų filma.

Mažosios Lietuvos enciklopedija

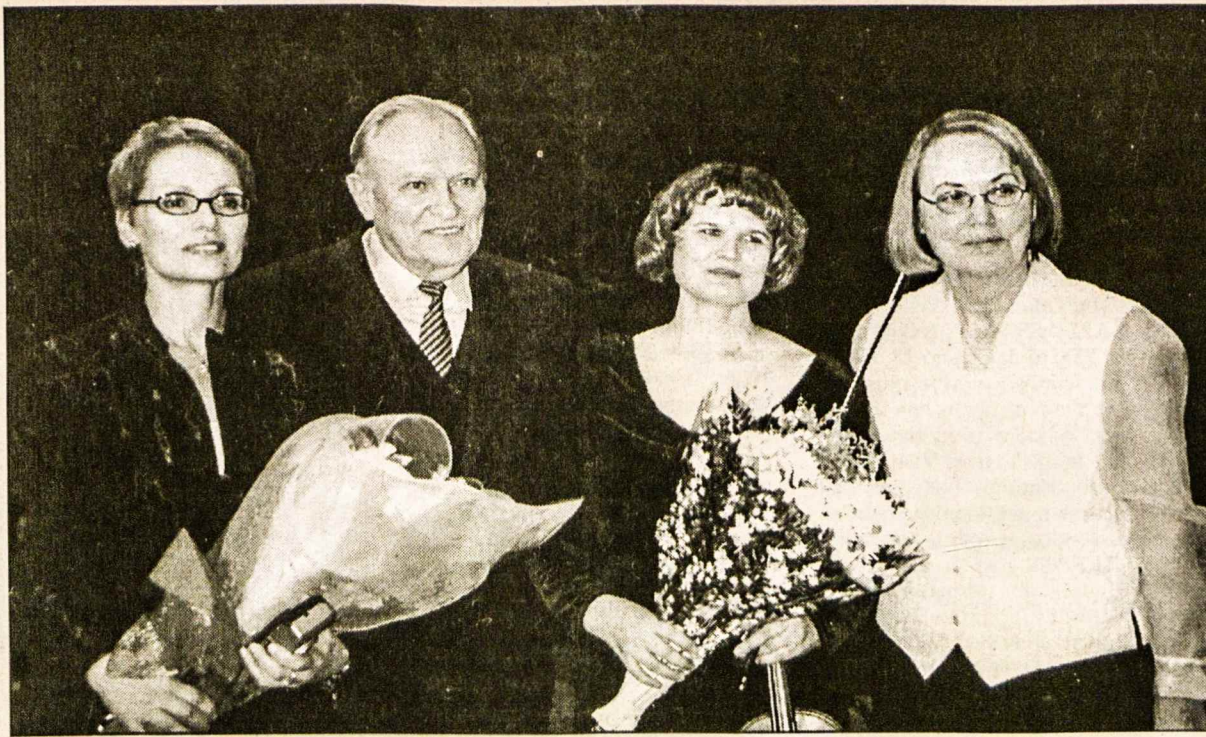
(Atkelta iš 6-to psl.)

Gauronskas. Jo rūpesčiu ir Lietuvos valstybės lėšomis pastatyta šventovė Tilžėje, įsikūrė Šv. Šeimynos parapija Karaliaučuje, sekmadieninės lietuvių mokyklos. Praktikuojančių katalikų Karaliaučiaus krašte yra apie 10,000.

Enciklopedijos rengėjai

Enciklopedija rengiama iš lietuvininkų Montrealyje sukaupto archyvo ir taktininkų rinkinių ir patikrintų duomenų. Kaip rašo pratarmėje MLE vyriausiasis organizatorius ir tvarkytojas prof. V. Pėteraitis, "Šis milžiniškas, sudėtingas, sunkus ir kruopštus darbas rengiamas daugelio specialistų ne priešais, bet atsidėjus, kvalifikuotai ir kruopščiai. Straipsnius su meile ir pasižventimu Mažajai Lietuvai redaguoja prityrę redaktoriai". MLE vyriausiasis redaktorius prof. Zigmąs Zinkevičius, jo pavaduotojas doc. dr. Martynas Purvinas, pavaduotojas leidybai Vytautas Kaltenis, ats. sekretorius lietuvininkas Vytautas Gocentas, redaktorė koordinatore Nijolė Dzindziliuskiene.

I tome pateikta apie 3,000 straipsnių ir 2,000 iliustracijų

Po koncerto Toronto Lietuvių Namuose sausio 21 d. Iš kairės: pianistė LEOKADIJA PAULASKAITĖ-KANOVIČIENĖ, dirig. SAULIUS SONDECKIS, smuikininkė AUDRONĖ ŠARPYTĖ ir programos vedėja IRENA ROSS

Muzikai tėvai, muzikai ir vaikai

Su žymiuoju Lietuvos dirigentu Sauliumi Sondeckiu Kanadoje lankėsi ir jo žmona muzikos profesorė Silvija Sondeckienė. Ta proga ji sutiko atsakyti į Irenos Ross pateiktus klausimus

– Iš kur esate kilusi Lietuvoje?

– Gimiau 1942 m. Kaune. Mama – lietuvių kalbos mokytoja gimnazijoje, tėvas – Nepriklausomos Lietuvos karininkas. Po karo tėvas buvo išvežtas į Vorkutą (dirbo anglies kasyklose).

– Kaip ir kada pasireiškė Jūsų norai muzikos srityje?

– Muzikinius gabumus pastebėjo jau vaikystėje, manau, kad į tai atkreipė dėmesį vaikų darželio auklėtojos.

– Kuriose muzikos mokyklose/akademijose mokėtės?

– Baigiau M. K. Čiurlionio menų gimnaziją 1960 m. violončelės specialybę (tuo laiku vadinosi Dešimtmetė muzikos mokykla) Vilniuje. Po to dvejuis metais mokiausi Lietuvos valst. konservatorijoje (dabar – Muzikos akademija). 1962 m. įstojau į Maskvos P. Čaikovskio konservatoriją M. Rostropovičiaus klasę. Pas jį mokiausi 4 metus ir 1966 m. baigiau. 1970-72 m. mokiausi šios konservatorijos aspirantūroje. Privačiai mokytis neteko. To meto sistemoje tai nebuvo įprasta, be to, privatus mokslas negalėjo duoti diplomo. Mano mama ir artimieji nebūtų galėję apmokėti privačių pamokų, visas mokslas buvo valdiškas.

– Kurie mokytojai paliko Jums didžiausią įspūdį?

– Labai didelį įspūdį paliko prof. P. Berkavičius Lietuvoje. Jis buvo baigęs violončelės mokslus Leipcege (pas žymų violončelistą J. Klengelį), be to, dar buvo baigęs medicinos mokslus ir tai buvo nepaprastai svarbu išaiškinant grojimo fiziologinius principus. Tai buvo labai didelis muzikas.

Į prof. M. Rostropovičiaus klasę pakliūdavo visos šalies garsiaus. Man teko didelį laimę

(daugelis jų labai senų ir retų). Mažosios Lietuvos veikėjams ir istoriniams asmenims skirta per 800 straipsnių, beveik 500 kaimams ir miestams, 130 istorijos įvykiams, 160 draugijoms, parapijoms ir tikybai, apie 100 papročių.

Straipsnius rašė net 200 autorių, daugelis be jokio atlygio. Daugiausia parašė prof. dr. V. Pėteraitis, doc. dr. M. Purvinas, dr. A. Matulevičius, dr. A. Rainys, V. Gocentas, V. Raudeilūnas, doc. dr. A. Juška, doc. dr. V. Šimėnas.

MLE rengimui sudarant vardyną, telkiant autorius, iliustracijas daug prisidėjo lietuvininkai: dailininkė E. Labutytė, inžinierius A. Žemaitaitis, Jurgis Reizgis (iš Australijos), M. Tydecks (iš Vokietijos), taip pat etnologai habil. daktarai N. Laurinkienė, V. Milius, A. Vyšniauskaitė, muzikologė doc. dr. D. Petrauskaitė, geologas prof. A. Gaigalas, med. dr. L. Poviliūnas, muziejaininkas J. Žukas.

"Mažosios Lietuvos enciklopedijos" I tomas išleistas MLF, Lietuvos vyriausybės, Tautos fondo ir aukotojų lėšomis. Palinkėjime šiam entuziastų būriui ištesėti užsimotą didžiulį darbą.

mokytis pas jį 4 metus ir gauti visam gyvenimui žinias ir jo mokinės vardą. Tai, be abejo, viena didžiausių mūsų laikų meninių asmenybių. Jo pamokos atverdavo ne tik konkrečius įvairių kūrinių atlikimo principus, bet ir gaires visam gyvenimui. Tai liečia grojimo metodiką ir muzikinio suvokimo principus.

– Jūs – violončeliste. Kodėl pasirinkote šį instrumentą?

– Man buvo 7 metai kai mama atvedė mane į muzikos mokyklą. Aišku, aš dar nelabai suvokiau, kas ta violončelė. Bet mama labai mėgo muziką (ji buvo meniškios prigimties žmogus, gerai piešė, bet neturėjo sąlygų ugdyti šiuos gabumus). Ypatingai mama mėgo violončelę, tai ir atidavė mane į tą specialybę. Atrodo, neapsiriko. Aš niekad nesigailėjau dėl to pasirinkimo.

– Kiek metų priklausėte Lietuvos kameriniam orkestrui?

– Lietuvos kameriniam orkestre pradėjau groti 1980 m. nuo jo įsistėjimo. 1982-86 m. besimokydamas Maskvoj grodavau tik epizodiškai, kai būdavau Vilniuje. O baigusi nuo 1966 m. grojau iki 1995 m. 30 metų buvau violončelių grupės koncertmeisterė. Šiuo metu visi keturi orkestro violončelistai – mano auklėtiniai, buvę studentai.

– Ar koncertui turi įtakos publikos lygis?

– Mano vyras yra labai reiklus orkestro vadovas. Jis visada reikalaujavo groti su visu atsidavimu, nepaisant, ar tai Lietuvos kaimas, ar Vak. Europos salė. Manau, kad geras grojimas pagausa vienodai visus žmones. Aišku, gal labiau išprusę klausytojai sugeba labiau įvertinti atlikimo subtilybės. Vakar D. Šostakovičiaus muzika pagavo visus, nors tikrai daugeliui ji buvo iki šiol mažai pažįstama. Muzika – tai menas, kuris kalba tiesiai į žmogaus širdį ir negali jo palikti abejingu.

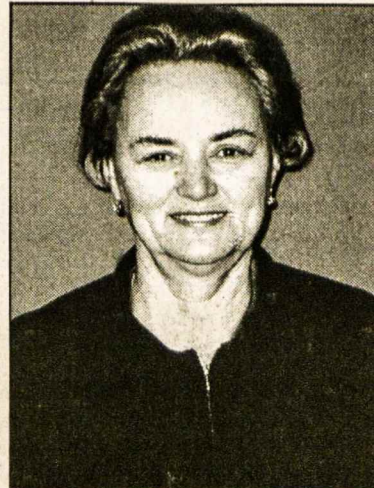
– Jūsų abu sūnūs taip pat muzikai. Kaip jie buvo auklėti vaikystėje, kad taip pat pasirinko muziką?

– Vytautas Sondeckis (gimė 1972 m.) – violončelistas, groja Šiaurės Vokietijos radijuje (Norddeutsche Rundfunk) orkestre. Yra violončelių grupės koncertmeisterio pavaduotojas. Muzikos pradėjo mokytis 5 metų. Norėjom suteikti muzikinį išsilavinimą ir mokėm iš karto rimtai pas gerus pedagogus. Ga-

Atsiųsta paminėti

Stasys Gvildys, GENEROLO P. PLECHAVIČIAUS KARIAI SAVANORIAI. Straipsnių rinkinys. Išleido ir spausdino SPAB "Aušra" (Vytauto pr. 23, Kaunas 3000). Knygoje autoriaus straipsniai periodinėje spaudoje 1990-2000 metais. Tiražas – 500 egz. Kaunas, 2000 m., 216 psl.

LITUANUS, vol.46:4(2000), trimėnesinis žurnalas menui ir mokslui anglų kalba, 80 psl. ir viršeliai. Redagavo Violeta Kelertienė. Adresas: Litanus, Arvydas Tamulis, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629-5489. Metinė prenumerata \$10 (JAV).

Muzikos profesorė SILVIJA SONDECKIENĖ
Nuotr. I. Ross

būmai muzikai pasireiškė labai anksti. Apie tolimesnį pasirinkimą gyvenimo kelio tada dar negalvojom, bet kai paauglystėje leidome rinktis tolimesnę profesiją, tai patys (ir vyresnysis Paulius) liko muzikos kelyje.

Paulius Sondeckis (gimė 1968 m.) – smuikininkas, groja Salzburgo (Austrija) Mocartumo simfoniniam orkestrui, pirmų smuikų koncertmeisterio pavaduotojas.

Abu sūnūs yra laimėję tarptautinius konkursus. Daug koncertuoja Europoje. Yra buvę su orkestrais JAV, Japonijoje ir kitur. V. Sondeckis yra įgijęs CD firmoje NAXOS, styginiam kvartete "String G", groja džiazo muziką ir dalyvauja įvairiose džiazo festivaluose Montreaux (Šveicarijoje) ir kitur.

– Kaip Jūs šiuo metu reiškiate savo srityje?

– Šiuo metu esu Lietuvos muzikos akademijos violončelės specialybės profesorė. Esu išleidusi apie 40 absolventų, kurie groja visuose Lietuvos orkestruose, G. Kremerio orkestre "Kremerata Baltica", dėstau Lietuvos muz. akademijoje bei įvairiose muzikos mokyklose. Lietuvos kamerinio orkestro violončelistai visi yra mano buvę studentai.

– Kaip susipažinote su garsiuoju Mstislavu Rostropovičium?

– Pas M. Rostropovičių pradėjau mokytis Maskvoje 1962 m. Vėliau jis dažnai atvažiuodavo į Vilnių, koncertuodavo su Lietuvos kam. orkestru. Dažnai lankydavosi pas mus namuose. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, galėjau su juo koncertuoti Europoje (į Vakarų jis emigravo 1974 m.). Sovietų valdžia draudė su juo bendrauti, bet slapta susitikdavome.

Klausimus pateikė Irena Ross

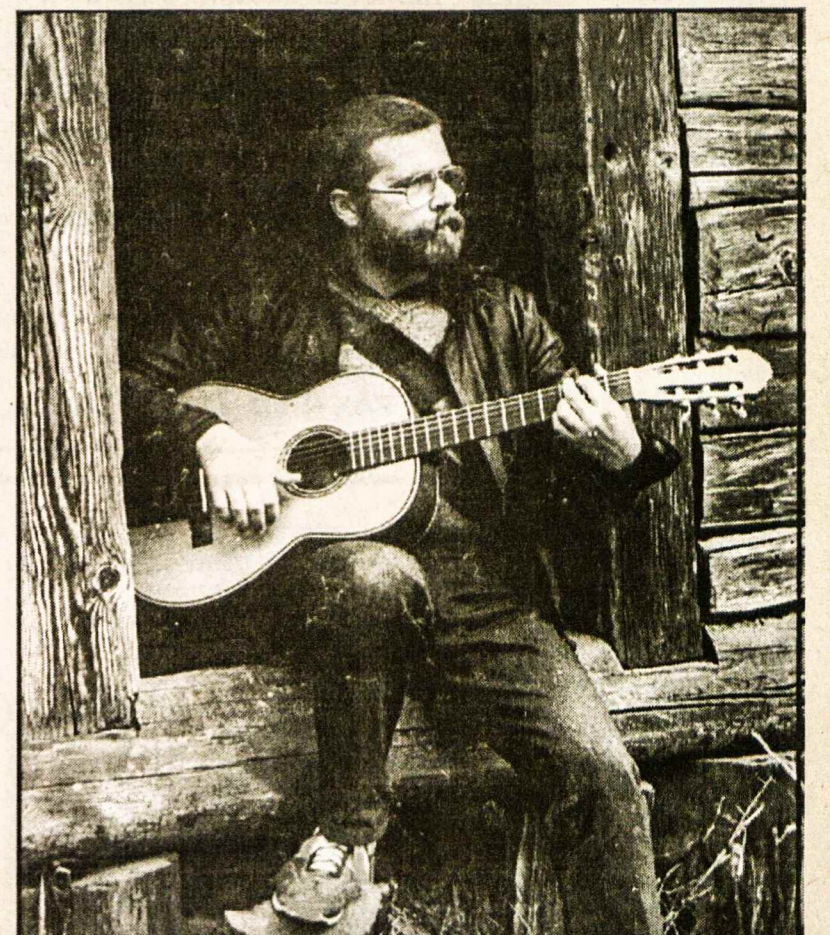
KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos ambasada Vašingtone drauge su Amerikos lietuvių meno draugija š.m. sausio 14 d. ambasados patalpose surengė poezijos ir dailės vakarą, skirtą pagerbti Sausio 13-tosios didvyrių atminimą ir kartu paminėti M. K. Čiurlionio 125-tąsias gimimo metines. Į ambasadą gausiai susirinkusiems lietuviams, Lietuvos draugams bei diplomatomas kalbėjo ambasadorius Stasys Sakalauskas primindamas lietuvių kovas už laisvę. Žuvusių kovotojų atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Renginio metu veikė Amerikoje gyvenančių lietuvių menininkų darbų paroda, skirta Čiurlionio sukakčiai. Aktorė A. Budrienė atliko interpretaciją pagal M. K. Čiurlionio ir jo žmonos Sofijos Kymantaitės laiškus, pavadintus "Laiškai Sofijai".

Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA), praeitiems metams baigianti, išsiuntinėjo savo Bendraraštį, nr. 23 (62), kuriame glaudiai pateikiama kas treji metai rengiamo LKMA suvažiavimo programa. Suvažiavimą Šventaisiais metais sėkmingai suorganizavo Klaipėdos skyrius 2000 m. birželio 28 – liepos 1 d. d. Renginyje pradėtas Mišiomis Marrijos Taikos Karalienės šventovėje. Pažymėtinos skaitytos paskaitos: vysk. dr. Jono Borutos, SJ, "Evangelizacija Lietuvoje – praeities ir šių dienų problemos", prof. St. Vaitekūno – "Mokslas vakarų Lietuvoje", amb. dr. V. Dambavos – "Atverkimė vartus teisingumui" ir kt. Trims LKMA mokslininkams – etnologai prof. Angelei Vyšniauskaitei, biochemikai prof. Sofijai Kanopkaitei ir istorikui dr. Kęstuiui Girniui – suteiktas LKMA akademiko mokslo vardas. 2000-aisiais metais LKMA išleido 6 knygas. Šiemet jau numatyta išleisti keturias.

Lietuvos dailininkų sąjunga paskelbė tris geriausius 2000 metų menininkus, kuriems premijos įteiktos š.m. sausio 26 d. Jas gavo Algirdas Bosas už skulptūrą "Ilgesio paukštis", pastatytą prie Klaipėdos universiteto, Algirdas Petrulis – už parodų ciklą įvairiuose Lietuvos miestuose ir Rimantas Sakalauskas už Tabernakulį ir Dievo žodžio stalą Kryžių kalno koplyčioje. (BNS)

Lietuvos teatro sąjungos leidykla "Scena" du kartus per metus leidžia žurnalą "Teatras". Naujausio to žurnalo numerio suktuvės įvyko š.m. sausio 17 d. Vilniaus Aktorių namuose. Slapyvardžiu Gariga Jančas pasirašantis žurnalo redaktorius suėjime kalbėdamas pažymėjo, kad naujausias numeris yra skirtas atsivertimui su pomoderizmu. Tuo klausimu parašyta keletas straipsnių. Kaip ELTA pažymi, žurnale nemažai vietos skiriama rež. Eimuntui Nekrošui. Spausdinamos recenzijos, požiūriai įvairiais teatrinio meno klausimais. Sutiktuvėse pasidžiaugta, kad žurnalo lygis ir profesionalumas vis didėja, deja, parama mažėjanti – pernai Spaudos, radio ir televizijos fondas žurnalui skyrė 35,000 litų, šiemet – tik 26,000.

Žymusis Lietuvos estrados dainininkas VYTAUTAS KERNAGIS
Nuotr. V. Kapočiaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

PARAMA SIBIRO TREMTINIAMS

Tremtinių grįžimo fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių katalikų moterų draugijai ir jai remiantiems mūsų tautiečiams Kanadoje už nuolatinių dėmesį ir paramą grįžiantiems ir tėvynę Sibiro kaliniams, tremtiniais ir jų palikuonims.

2000 metų gruodžio mėnesį pasiekusi Fondą KLKM draugijos \$10,000.00 Kan. auka, tai dar kartą tremtiniais ištiesta ranka, be kurios grįžtančių į Lietuvą kelias būtų daug ilgesnis, sunkesnis, o kartais ir neįveikiamas.

Vytautas Cinauskas,
TGF valdybos pirmininkas

GELBĖKIME "LIETUVOS AIDĄ"

1917 m. lietuvių tauta Vilniuje pradėjo leisti valstybės laikraštį "Lietuvos aidas". Nuo 1990 m., atgavus Nepriklausomybę, laikraštis leidžiamas Vilniuje (Maironio g. 1, tel. ir fakso nr. 312416). Pastaruoju metu, dienraščiai vadovaujant Algirdui Pilveliui, laikraštis spausdina lietuviams reikšmingus, aktualius straipsnius, kurie nepatiko dabartinei vyriausybei. Tam tikros valstybinės įstaigos pradėjo daryti redakcijoje kratas, uždarė laikraščio sąskaitas bankuose, atrodo, nori dienraštį sunaikinti arba pajungti savo valiai.

Leidėjas Algirdas Pilvelis užtarmo ieškos Vatikane pas popiežių. Būtų reikšminga, jei Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys lietuviai paremtų ir pratęstų "Lietuvos aidą" gyvavimą, užsiprenumeruodami laikraštį nors vaseriais metams. Be to, kviečiu Pasaulio lietuvių bendruomenę imtis iniciatyvos ir kuo greičiau atidaryti sąskaitą viename iš JAV bankų "Lietuvos aidui" remti.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles, Kalifornija

PRISIKĖLIMO ŠVENTOVEI REIKIA TALKOS

Nepriklausomoje Lietuvoje 1934 m. Kaune pradėta statyti Prisikėlimo šventovė. Sovietų Rusijai 1940 m. okupavus Lietuvą darbai nutraukti. Sovietai tenai įtaisė radijo dirbtuvę. Atstatymo darbai pradėti atgavus Lietuvai nepriklausomybę. Visuomenė neįstengė surinkti lėšų atstatymui ir užbaigimui. Prisikėlimo šventovės komiteto narys dr. Vytautas Nezgada ir šventovės atstatymo komiteto vardu kun. Viktoras Brusokas ir mane kreipėsi raštu, prašydami talkinti kreipiantis ir spaudą. Pageidavimą mieliai vykdau.

Paminklinės Prisikėlimo šventovės atstatymo tarybos vykdomojo komiteto adresas: Aukštaičių g. 6, LT-3005 Kaunas, Lietuva, (tel. 20 08 83). Komiteto pirmininkas – kun. Viktoras Brusokas. Prisikėli-

mo šventovės paramos fondas: a/s litais 704620; a/s valiuta 87086269, kodas 26010766, AB "Vilniaus banko" Kauno filialas (Laisvės al. 82/17, LT-3000 Kaunas). Lithuanian Savings Bank SWIFT: TAUP LT 2X, a/s 953006091, kodas 60104, 2000 Vilnius. Aukos galima siųsti per "Katalikų religinę šalpą" – Lithuanian Catholic Religious Aid (361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA).

Būtų kilnu, jei lietuviškos organizacijos, pavieniai asmenys talkintų Prisikėlimo šventovės atstatymui. Aukotojai įrašomi į geradarių sąrašus.

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles, Kalifornija

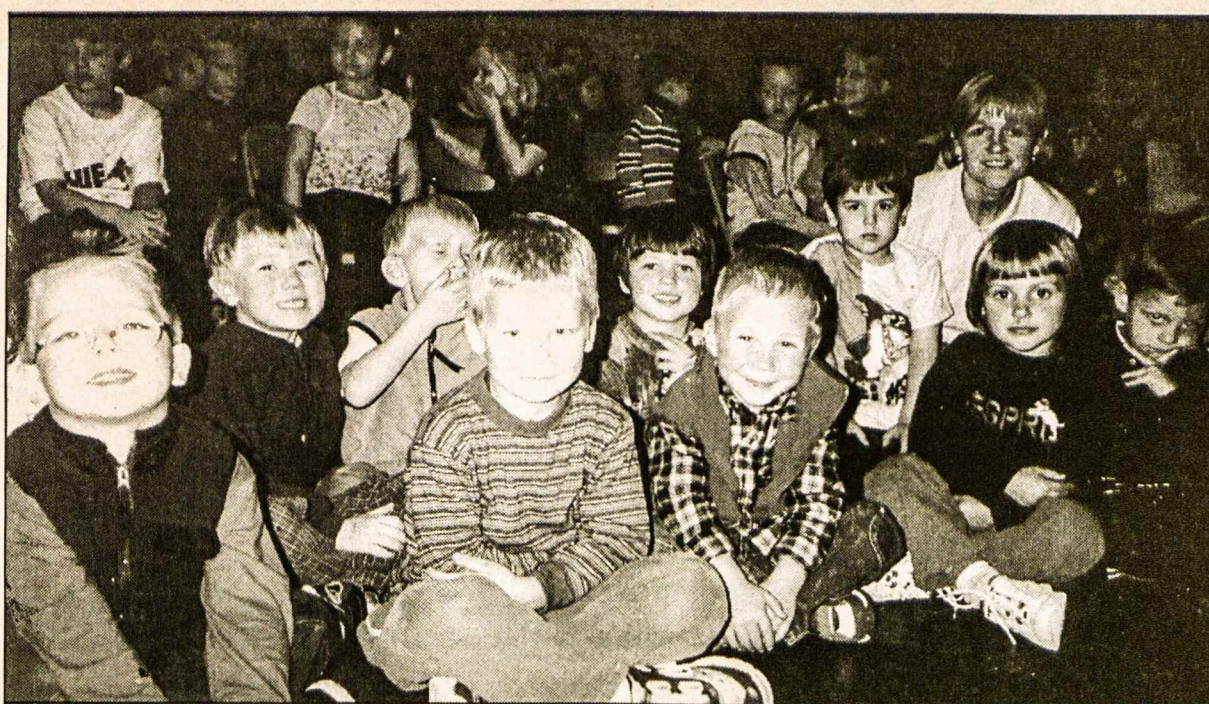
ŠOKĖJŲ SUKAKTIS

Vilniaus universiteto ansamblio 60 m. sukaktuvinis koncertas įvyko 2000 m. spalio 14 d. Prieš 5 metus šis ansamblis rengėsi švesti 50 metų jubiliejui, bet dar gyvi tebesantys šokėjai užprotestavo, kad yra jau 55 m. nuo ansamblio pradžios, nes jie priklauso jau 1940 m. įsteigtoje Vilniaus universiteto t.s. grupei ir universiteto chorui. Nors repetitijos vyko atskirai, bet daugumas koncertų buvo abiejų vienetų kartu. Pasibaigus karui 1945 m. ir pradėjus organizuoti Vilniaus universiteto ansamblių iš naujo jau Liaudies ansamblio pavyzdžiu, daugumas tų buvusių šokėjų ir choristų įsijungė į naujai organizuojamo ansamblio eiles. Tad jie pradėjo kovoti už tai, kad ansamblio pradžia yra 1940 m. Ta kova tęsėsi apie 5 m., bet pagaliau universiteto rektorius nusileido ir sutiko leisti švesti 60 m. sukaktį.

Vilniaus universiteto ansamblio vadovas V. Aleksandravičius į šį sukaktuvinį koncertą pakvietė ir mane. Aš į Vilnių nevykau, bet pasiūniau jiems sveikinimą.

Aš esu labai patenkinta, kad koncertą pradėjo "Blezingėlė", nes tikrai tas pats pirmasis šokis t.s. grupės buvo sušoktas, o dabar jau norima jį išbraukti iš t.s. repertuaro kaip nuobodų, neatitinkantį šių laikų, o aš galvoju, kad tai yra klasikinis šokis, mums daug ką pasakantis, daug kuo atmintinas... Pasigedau "Blezingėlės" bei "Malino" ir vienuoliktą t.s. šventėje, praėjusią vasarą įvykusioje Mississaugoje. Mano galvosena, žengiant į naują šimtmetį, reikėjo kaip tik pas mus išiejoje populiarius t.s. ir repertuarą įtraukti, nes ne viskas kas dabar vyksta Lietuvoje yra tikrai lietuviška ir mūsų tautai charakteringa. Daug svietimos įtakos nebus galima taip greitai atskratyti, ir ar bus pasišventusių žmonių, norinčių plaukti prieš srovę..., kuri labai stipriai įaugusi į dabartinių vadovų gretas.

G. Breichmanienė,
Hamilton, Ont.

Toronto Maironio mokyklos darželinukai, pradėję naujus mokslo metus su mokytoja J. Dzemoniene

2001-jų metų ŠALFASS-gos...

(Atkelta iš 8-to psl.)

2001 m. ŠA baltiečių lauko teniso pirmenybės rengia latviai 2001 m. rugpjūčio 18-19 ar 25-26 d.d. Columbus, Ohio. Tiksliai data bus pranešta vėliau. Lietuvių informuoja Eugenijus Kriščiūnas, ŠALFASS-gos lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, tel. 416-225-4385; E-paštas dianekj@interlog.com

Toronto LSK "Jungties" 16-sis "3-Pitch" softbolo turnyras, kuris laikomas kartu ir 2001 m. ŠALFASS-gos pirmenybėmis, įvyks 2001 m. rugpjūčio 25-26 d.d. Wasaga Beach, Ont., Kanadoje. Tai yra "Co-Ed" (mišrių komandų) tipo turnyras. Informacija: Rimas Kulias, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada, tel. 416-766-2996; faksas 416-766-5537; E-paštas kulias@compuserve.com

2001 m. ŠA lietuvių individualinės ir komandinės golfo pirmenybės vyko Čikagos lietuvių golfo klubas 2001 m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. Vieta bus pranešta vėliau. Informacija: Jonas Valaitis, 1236 Camelot Lane, Lemont, IL 60439, tel. 630-243-1432; E-paštas valaitisj@aol.com

2001 m. ŠA baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės numatomos š.m. rugpjūčio ar rugsėjo mėn. Klyvlande, Ohio. Vykdo Klyvlando LSK "Zaibas". Tiksliai data bus pranešta po kovo 31 d. Varžybos vyks vyrų, moterų ir visose jaunimo klasėse. Informacija: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA, tel. 216-486-0889; faksas 216-481-6064.

2001 m. ŠA baltiečių šaudymo sporto pirmenybės vyko latviai 2001 m. rugsėjo mėn., Kanadoje šia tvarka: rugsėjo 8 d. – stendinio (Trap) šaudymo; rugsėjo 15 d. – smulkaus (22) kalibro šautuvų; rugsėjo 22 d. – pistoletų. Smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių 2001 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių varžybų pasekmių. Informacija: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. Canada, tel.

ŠALFASS-gos centro valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, mano sunkios ligos metu, už prašiusiems Mišias, guodusiems žodžiu, raštu. Dėkoju Wasagos lietuvių moterų būrelio narėms, skaidrinusioms mano aplinką gėlėmis, maitinusioms skanumynais, paruošusioms tradicinius Kūčių valgius A. Masionienė, o ypač M. Vaitkienė, kurios rūpestis nesibaigiantis.

Jūs visi labai geri ir neužmirštami. Dėkinga – T. Sekonienė

Toronto Maironio mokyklos mokytojos aptaria Kalėdų eglutės programą

Toronto

Vasario 16-tąją Toronto-Mississaugos ir apylinkių lietuvių šventė vasario 18, sekmadienį, lietuvių šventovėse ir pagrindiniuose minėjimu Anapilio dižioje salėje Mississaugoje. Minėjimas pradėtas vėliavų ėjimu, Kanados ir Lietuvos himnais. Invokaciją sukalbėjo kun. Algimantas Žilinskas. Pagrindinę kalbą pasakė dr. Romanas Sedlickas, Lietuvos seimo narys, apibūdindamas Lietuvos ūkio sunkumus, motyvuodamas kodėl taip yra, neabejodamas krašto ekonominiu atsigavimu, priylgančių Vakarų Europai, pabrėždamas realia galimybe Lietuvai ne tik įstoti į Europos sąjungą bet ir į ŠAS (NATO) organizaciją.

Šių metų kultūrininko-višuomenininko premija įteikta Ramūnei Sakalaitei-Jonaitienei ir Vincui Piečiui. Meninės programos dalyje Toronto, Mississaugos ir Hamiltono vaikų, jaunimo ir suaugusių chorų junginys atliko įdomią ir jautrią laisvės kovotojų bei liaudies dainų pynę "Prikelkime dainą", diriguojamas muz. Dalius Viskontienis ir akompanuojamas muz. Jono Govėdo, susilaukęs nuoširdaus publikos įvertinimo. Išpuilingai skambėjo jungtinio choro sugiedota "Lietuva brangi". Programai vadovavo Birutė Litvinienė. Po programos Parodų salėje vyko garbės svečių priėmimas. Šventės minėjimą surengė KLB Toronto apylinkės valdyba, vadovaujama Danutės Garbaliuskienės. Aprašymas kitame "TŽ" numeryje. J.A.

A. a. Romo Simanavičiaus atminimui pagerbti aukojo Prisikėlimo parapijos persikėlimui: \$100 – M. Tarydienė; \$60 – K. R. Biretos; \$50 – P. Dalinda, R. Stravinskas, E. Geldutis; \$40 – D. B. Stončius; \$30 – B. G. Čizikai; \$25 – O. L. Radzevičiai, Jagėlienė; \$20 – A. Lemežys, E. H. Stepaicius, P. G. Stauskai, I. Vibrienė, Ramona Girdauskaitė, Rūta Girdauskaitė, L. L. Baumgardai, A. Valienė, B. Č. Joniai, A. Grigonis, L. H. Sušauskai, B. Čepaitienė, I. L. Baziliauskai, D. Baziliauskienė, J. B. Tamulioniai, J. O. Gustainiai, V. L. Štukai, R. A. Simanavičiai, A. R. Tumpos; \$10 – D. Keršienė, B. Kazlauskaitė, T. Zaleskis, V. Siminkevičienė; \$5 – L. Mačionienė.

Aukos surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel.: 905 271-7171

(į vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

UKRAINIAN POST INTERNATIONAL 2455 Cawthra Rd., Unit 20
Tel. (905) 281-9665
1-888-861-7944
(nemokamas)

- ♦ siuntinių pristatymas į adresato namus
- ♦ maisto siuntiniai
- ♦ pinigų pervedimas
- ♦ pristatymo patarnavimai (courier service)
- ♦ komerciniai persiuntimai (commercial shipments)
- ♦ kelionių patarnavimai

Mes siunčiame siuntinius į
BALTIJOS VALSTYBES, RUSIJĄ, UKRAINĄ
BEI KITAS EUROPOS VALSTYBES

Darbo val. nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 6 v.v.

MARGUTIS PYSANKA - V.I.M. Inc.

4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

*Galiau kai kurie apribojimai.

Saugant Jūsų sveikatą

Barbara Beattie dirba su savo šunim sekliu Rookie ir kolegomis Kanados maisto patikrinimo agentūroje (Canadian Food Inspection Agency / Agence canadienne d'inspection des aliments). Jie padeda sulaikyti uždraustus produktus, galinčius pakenkti mūsų augalams ir gyvūnams bei užkrėsti maisto atsargas. Tai tik viena iš daugelio paslaugų, kuriomis siekiama apsaugoti visų kanadiečių sveikatą.

Tam, kad sužinoti apie šimtus kitų, Kanados vyriausybės teikiamų paslaugų (anglų arba prancūzų kalbomis):

- apsilankykite artimiausiame Kanados paslaugų centre (Service Canada Access Centre / Centre d'accès Service Canada)
- apsilankykite www.canada.gc.ca
- skambinkite 1 800 O-Canada (1 800 622-6232), TTY/TDD: 1 800 465-7735

Canada

TORONTONT

Anapilio žinios

– Vasario 18, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje iškilmingai buvo atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės šventė. 11 v.r. Mišiose dalyvavo Generalinis Lietuvos konsulas H. Lapas, mjr. D. Eitmanavičius, o su vėliavomis – Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa ir KLK moterų draugijos skyrius.

– Vasario 19, pirmadienį, palaidotas a.a. Albinas Plioplys, 85 m. amžiaus.

– Anapilyje organizuojamos tinklinio komandos. Treniruotės vyks Anapilio salėje ir joms vadovaus Mindaugas Leknickas. Treniruotė pradžią numatoma vasario mėnesio pabaigoje. Taipgi organizuojama šachmatų sekcija. Visus besidominčius abiem sporto šakom prašome registruotis pas Praną Vilkelį tel. 905 279-1867.

– Tikinčiosios Lietuvos diena Lietuvos kankinių šventovėje bus minima kovo 4, sekmadienį. Tą dieną bus renkama antroji rinkliava Tikinčiajai Lietuvai.

– Lietuvos kankinių šventovėje, prie šoninių laiptų ir parapijos salė, įrengta klausimų ir sumanymų dėžutė. Prašome parapijiečius ja pasinaudoti. Visi klausimai ir sumanymai bus svarstomi atitinkamuose parapijos tarybos sekcijų posėdžiuose.

– Anapilio knygyne jau yra gautas „Laisvės kovų archyvo“ nr. 28.

– Praeitais metais per Velykas piktadariai padegė medinę Pakalnių šventovę ir ji sudegė iki pat pamatų. Parapijiečiai susibūrė statyti naują ir per Kalėdas jau vyko pamaldos, nors šventovė dar be grindų, be langų ir be durų. Vysk. Juozas Preikšas kreipiasi į mūsų parapiją paramos. Mielai priimsime visų aukas tos šventovės statybos užbaigimui.

– Reikia paramos kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui, kuris rūpinasi Panevėžio vyskupijos jaunimo katalikiškąja veikla, ruošia evangelizacijos dienas, Šv. Rašto kursus, organizuoja maldos grupes, Kryžiaus kelius, naktines švenčių adoracijas, tautinių bei religinių datų minėjimus, platina religinę spaudą ir rengia jaunimui vasaros stovyklas.

– Mišios vasario 25, sekmadienį: 9.30 v.r. už Boženą Novackienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Petrą Pakalką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje vasario 24, šeštadienį, 3 v.p.p. už Apolonią ir Bronių Urbas.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį 9.30 v. ryto pamaldos, po kurių bus visuotinis metinis susirinkimas Lietuvių Namų patalpose. Visų parapijiečių dalyvavimas būtinas. Po susirinkimo – kugelio pietūs.

– Vasario 27 d., 7 v.v. tradicinis „Šiupynys“ Lietuvių Namų patalpose. Visi kviečiami atsilankyti.

Lietuvių Namų žinios

– Šių metų vasario 18 d. LN svetainėje pietavo 235 svečiai. Praešimo padarė ir su svečiais supažindino A. Kynas. Svečių knygoje pasirašė – D. Jankienė iš Detroito, JAV.

– Sekantis LN valdybos posėdis įvyks š.m. vasario 28 d., 7 v.v. – Š.m. kovo 4 d., 1 v.p.p. įvyks LN vyrų būrelio metinis susirinkimas. Nariai bus pavaišinti pietumis, kviečiame dalyvauti.

– Š.m. kovo 10, šeštadienį, LN Gedimino menėje vyrų būrelis rengia metinį pobūvį su karšta vakarėne bei vynu. Maistą gamins V. Birštonas, bus įdomi programa, stalai rezervuoti. Dėl bilietų teirautis pas T. Stanulį tel. 416 231-4937 arba LN sekmadienio popietėse.

– Toronto LN švietimo fondas „Labdara“ skiria stipendijas jaunimui. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis 1573 Bloor St. W., Toronto LN raštinėje arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Velykų pietūs Lietuvių Namuose įvyks balandžio 22 d.

– Lietuvių Namams reikalingi tarnautojai salų priežiūrai, kreiptis tel. 416 532-3311.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoj: V. Kumpikevičius – \$50 (\$100). Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdį dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog Labdaros fondas Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6. Slaugos namų elektroninis paštas: <http://members.planeteer.com/~liit/>

– Anapilio autobusuko laipteliams aukoj: \$50 – V. Plečkaitis, J. Bernatavičienė, F. M. Timukai, B. Vilkienė, L. Rudaitis.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Kovo 3-4 d.d. – baldų bei įrangos išpardavimas didžiojoje salėje, prašome pakviesti draugus ir pažįstamus; kovo 11 d. – paskutinės Mišios senose parapijos patalpose. Iki naujos parapijos atidarymo Mišios sekmadieniais bus aukojamos Lietuvių Namuose. Šiokiadieniais Mišios bus aukojamos „Vilniaus“ rūmuose. Mišių tvarka bus paskelbta vėliau.

– Talkininkai, galintys padėti iškraustyti parapiją ir tuo būdu sumažinti išlaidas, kviečiami registruotis pas Janę Vingelienę tel. 416 233-8108.

– Statybos vajeus komitetas rengia naujos parapijos planų pristatymą tiems, kurie dar neturėjo progos su jais susipažinti. Pristatymas įvyks vasario 25, sekmadienį, po 10.15 v.r. Mišių Parodų salėje.

– Sutvirtinimo sakramentui besirengiančių pamokos vyksta sekmadieniais – angliskai kalbančių grupė – po 9.15 v.r. Mišių; lietuviškai kalbančių grupė po 10.15 v.r. Mišių. Užsiėmimai vyksta posėdžių kambaryje. Sutvirtinimo sakramentą suteiks vysk. P. Baltakis, OFM, per šiuos metus Sekmines, birželio 3 d.

– Užjaučiame Angelę Dobilienę, Lietuvoje mirus jos broliui Juozui Jasinevičiui.

– Parapijos persikėlimo/statybos vajeus komitetas praneša, kad statybai jau surinkta \$512,361, dar reikia \$807,638. Visiems aukojusiems nuosirdi padėka.

– Pakvitavimai už aukas parapijai galima atsiimti vasario 25 d. parapijos salėje po Mišių. Neatsiemusiems bus išsiuntinėjami paštu.

– Mišios sekmadienį, vasario 25: 8.15 v.r. už a.a. Kunigundą ir Antaną Dobilus; 9.15 v.r. už a.a. Elizabeth ir William Conlan; 10.15 v.r. už a.a. Vladą Sondą; už a.a. Katariną ir Petrą Staškevičius; už a.a. Albiną ir Joną Kazlauskus; 11.30 v.r. už parapijiečius.

Sveikina ambasada

Mieli „Tėviškės žiburių“ redaktoriai, leidėjai ir bendradarbiai, brangūs skaitytojai, tautiečiai,

Lietuvos Respublikos Ambasada Kanadoje nuosirdžiai sveikina Jus visus svarbiausios naujųjų laikų Lietuvos istorijoje valstybinės šventės – Vasario 16-osios, Nepriklausomybės dienos proga. Linkime gražių ir prasmingų darbų mūsų Tėvynės Lietuvai.

Rimantas Šidlauskas, Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius

Tikinčiosios Lietuvos diena lietuvių katalikų šventovėse šiais metais bus minima sekmadienį, kovo 4. Per pamaldas bus renkamos aukos Lietuvos katalikų religinei veiklai bei vargštančiųjų šalpai. Kanados lietuvių katalikų centras maloniai kviečia tikinčiuosius savo dosnėmis aukomis paremti šiuos kilnius tikslus.

„Kretingos“ stovyklos pirmųjų metų vadovai (CIT), kurie norėtų vadovauti vaikams šių metų „Kretingos stovykloje“ (liepos 8-21 d.d. – lietuviškai kalbantiems, liepos 23 d. – rugpjūtio 4 d. – angliskai kalbantiems), turi įteikti prašymus iki vasario 28 d. Patyrę vadovai turi įteikti prašymus raštu iki kovo 30 d. Pirmas vadovų posėdis įvyks po šv. Velykų, balandžio mėn. Prašymus siųsti: fax: 416 766-5537, E-mail: kunedis@ican.net; arba Linai – 297 Kennedy Ave., Toronto, ON, M6P 3C4.

KLKM Anapilio parapijos skyrius gavo laišką iš Lietuvos, kuriame rašo: „Mes, buvusiųjų politiniai kaliniai ir tremtiniai, netekę sveikatos Rusijos koncentraciniuose lageriuose, dabar apiečiuose kaimuose skurstantieji, prašome mums padėti rūbais bei avalyne“. Tam tikslui jau yra gauta piniginių aukų. Jei kas galėtų prisidėti drabužiais bei avalyne, mielai draugijos narės priims sekmadieniais parapijos salėje.

LIETUVIŲ SLAUGOS NAMŲ AUKOS (subsidijs)

1988 m. – 2000 m. gruodžio 31 d.

Asmeninės ir organizacijų aukos	\$1,343,322
Labdaros fondo bingo	167,809
Ontario valdžios subsidija (grant)	2,280,000
Gautos palūkanos	434,643
Iš viso:	\$4,225,774

Slaugos namų vajeus komiteto pirmininkas – Teodoras Stanulis

KOVO 11^{SIOS} LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS

TORONTE, sekmadienį, kovo 4, 4.30 v.p.p. Lietuvių Namų didžiojoje salėje.

Prelegentas – Lietuvos nepriklausomybės akto signataras prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS. Meninę programą atliks prof. Vytautas Landsbergis, Gražina Ručytė-Landsbergienė ir Audronė Šarpytė.

HAMILTONE, pirmadienį, kovo 5, 2 v.p.p. Jaunimo centro salėje.

Prelegentas – prof. VYTAUTAS LANDSBERGIS. Meninę programą atliks „Dainos“ choras, vadovaujamas Lilijos Turūtaitės.

LIETUVIŲ VISUOMENĖ Kviečiama GAUSIAI DALYVAUTI ŠIOJE MŪSŲ LŪKESČIŲ IŠSIPILDYMO ŠVENTĖJE

Rengėjai – Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS TORONTE

RRSP ĮNEŠKITE RRSP SANTAUPAS Į MŪSŲ KOOPERATYVĄ

- ♦ Mokame aukštas palūkanas už RRSP GIC investicijas
- ♦ Neimame jokio administracinio mokesčio
- ♦ Prieš 69-tą gimtadienį ir be jokių mokesčių galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF
- ♦ Kiekviena RRSP sutartis apdrausta iki \$100,000.00
- ♦ Norint gauti mokesčių atleidimą už 2000 metus, įnašą į RRSP reikia įmokėti iki 2001 metų kovo 1 d.

RRSP PASKOLOS: imant paskolą RRSP tikslui, duosime papildomą nuosirdį, jei ta suma bus investuota į RRSP GIC!

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių Namų švietimo fondas „Labdara“ skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išsilavinimo siekiams.

KVALIFIKACIJOS: Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuvių arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji pilnu laiku (full time) aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) liuanistinių kursų ar institucijų studentai, e) liuanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f) finansinių reikalavimų įrodymas.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Del smulkesnių informacijų kreiptis 1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada, darbo valandomis tel. 416 532-3311. Prašymai pristatomi iki 2001 m. kovo 9 d.

Stipendijos bus paskelbtos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime kovo 18 d. Pageidaujame, kad jame studentai dalyvautų. Stipendijos bus paskirtos nuo rugsėjo 1-30/01 tuo atveju, jeigu bus įrodyta, kad studentai yra registruoti pilnam laikui (full time).

TLN švietimo fondas „Labdara“

VASARIS YRA RRSP INDĖLIŲ MĖNUO

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

- turi platų indėlių pasirinkimą
- moka aukštas palūkanas
- siūlo „Mutual Funds“ investicijas
- neima mokesčių už patarnavimus

- mielai perkels RRSP indėlius iš kitų įstaigų
- tuoj pat išduoda kvitą mokesčių atleidimui
- gali pervesti RRSP santaupas į RRIF nemokant valdžiai jokių mokesčių

Jei trūksta santaupų, PARAMA mielai perves paskolą labai gerom sąlygom!

PASKUTINĖ INDĖLIŲ DIENA 2000 MĖTAMS – KOVO 1

Skyriai: 1573 Bloor St. W., Toronto Tel.: 416 532-1149
2975 Bloor St. W., Etobicoke Tel.: 416 207-9239

Maironio mokyklos žinios

– Vasario 24 d. bus daromos visų mokinių nuotraukos metraščiui. Būsimieji abiturientai (8 sk. ir OAC moksleiviai) berniukai turėtų dėvėti baltus marškinius ir kaklaraistį.

– Kovo 3 d. kviečiame būsimųjų abiturientų (8 sk. ir OAC) moksleivių tėvus ir svarbų posėdį mokykloje, 9 v.r., mokslo užbaigimo iškilnių reikais.

– Kovo 10-17 d.d. nebus pamokų (Toronto Catholic School Board mokslo pertrauka).

– Sėkmingai kanklininkės (7-8 sk.) grojo Delhi mieste Vasario 16-tosios šventėje.

– Mokiniai (nuo darželio iki 8 sk.) įdomiai ir smagiai praleido vasario 17 d. „Žengiam per Lietuvą“ PLJS renginyje Prisikėlimo parapijos patalpose. Ten buvo įvairių žaidimų, rankdarbių parodų, kompiuteris, kur buvo galima susipažinti su CDROM, atvežti iš Hamiltono, ir Jais Mažeikaitės suvežtais kai kuriais muziejais rodiniais.

– Galima įsigyti mokyklos lietuvišką dainų garsąjuostę „Tu ir Živilė“

Visus naujai atvykusius ateivius iš Lietuvos

maloniai kviečiame į

susirinkimą

2001 m. vasario 25 d., 3 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino menėje, III a.

Naujakurių informacinis centras

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba dėkoja Hamiltono „Talkos“ kredito kooperatyvui už \$3,500 auką.

A. a. pulk. Česlovui Januškevičiui mirus, užjausdama žmoną Oną ir sūnų Česlovą Joną su šeima Filomena Kantautienė-Masiokienė „Tėviškės žiburiams“ aukojė \$50.

A. a. Stasiui Kačinskui mirus, užjausdami seserį Emiliją Kybartienę ir šeimą O. ir J. Petrūnai „Tėviškės žiburiams“ aukojė \$30.

A. a. Stasio Kačinskio atminimui „Dvasinės pagalbos jaunimui centrui“ Klaipėdoje V. I. Liškauskai aukojė \$20.

Vaikų savaitraščio „Kregždutė“ aukojė: \$100 – Delhi Šv. Kazimiero šventovės choras (a.a. Benedikto Stonkaus atminimui).

Atitaisymas. „TŽ“ š.m. 7 nr. po nuotrauką – Senamiesčio vaikų dienos centras Kaune – išspausdinta Olgos Karlienės pavidė, o turėjo būti – Olga Kazilienė.

Tremtinių vaikaičių mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje aukojė: \$100 – E. A. Žolpiai; \$50 – A. A. Vaičiūnai, E. H. Stepaiciiai.

J. Lapavičius-Lapp iš Stayner, Ontario, atsiuntė \$200 auką skurstantiems vaikams Lietuvoje sušelpiti. Dosniam aukotojui nuosirdžiai dėkoja – KLK moterų dr-jos centro valdyba

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- ATLIEKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
- ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
- STATOME: verandas, tvoras
- DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI tel. (905) 848-9628

(pager) (416) 609-5108

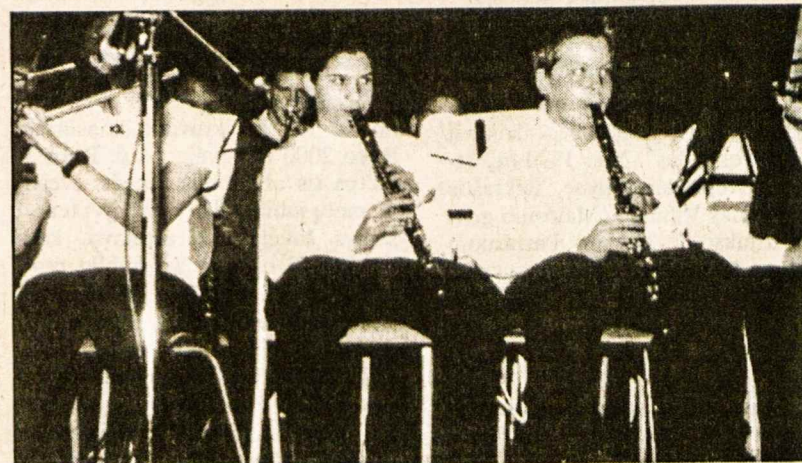

MONTREALQUE

Lietuviškas Užgavėnių balius yra rengiamas 2001 m. vasario 24, šeštadienį, 6 val. vakare Aušros Vartų parapijos salėje. Neseniai į Kanadą atvažiuojant lietuviškai žada žavią programą, kurioje bus paaiškinta, ką reiškia Užgavėnės, pasirodys Lašininis su Kanapiniu, bus vaikų bičių avilys, žaidimai bei varžybos, ir šokiai. Pagaliau bus skandinami Žiemos Boba. Vaisės – blynai, tradicinis Užgavėnių maistas, dainos ir loterija. Įėjimas – laisva apka. Dideli ir maži, seni ir jauni mieliai kviečiami į šį balių atsilankyti. Renginį globoja Montrealio šauliai.

A. a. Ona Norkeliūnienė-Tamulytė (Anna Norkis), 79 m. amžiaus, mirė 2001 m. vasario 8 d. Po gedulinių pamaldų Šv. Kazimiero šventovėje vasario 12 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi dvi dukros su šeimomis ir giminės bei bičiuliai Kanadoje ir Lietuvoje.

A. a. Stasys Vaičiūskas, 79 m. amžiaus mirė 2001 vasario 11 d. Iš Aušros Vartų šventovės vasario 14 d. palaidotas Delson (Enfant Jesus) kapinėse. Liko žmona, dukra su vyru ir kiti giminės bei artimieji. B.S.

Montrealio – Lasalle katalikų gimnazijos orkestre dalyvauja ir vienas lietuvis – Paulius Mickus (klarnetistas, antras iš dešinės) Nuotr. A. J. Mickaus

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę. Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,
1573 Bloor St. W., Toronto, ON M6P 1A6

KLB žinios

– Š.m. vasario 16 d. kun. Edis Putrimas dalyvavo Wasagoje Vasario 16-tosios minėjime ir skaitė ta proga paskaitą. Po to jo kelias veda į Romą, kur dalyvaus kardinolo Audriaus Bačkio pagerbime ir pasveikins jį KLB vardu. Iš Romos skris į Brazilijos lietuvių jaunimo stovyklą ir, grįždamas į Torontą, sustos Argentinoje, kur Kovo 11-tosios minėjime bus pagrindiniu kalbėtoju.

– Vasario 17 d. Rūta Žilinskienė dalyvavo Delhi Vasario 16-tosios minėjime ir skaitė paskaitą.

– Kovo 17 ir 18 d. Algirdas Vaičiūnas Edmontone ir Kalgary dalyvaus Kovo 11-tosios minėjimuose ir tars pagrindinį žodį. Kartu su juo keliauja Nijolė Benotienė ir 6 angelaitės, kurios atliks programą.

– KLB tarybos suvažiavimas įvyks spalio 27 d. Toronte. Jo metu bus renkama nauja valdyba. Silvija Piečaitienė ruošia suvažiavimo darbotvarkę. Baigiami ruošti nuo mokesčių atleidimo pakvitavimai ir artimiausiu laiku bus išsiųsti aukotojams. Inf.

Home Life/Realty One Ltd.
2281 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų

pirkimo-pardavimo reikalais.

Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

SPRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave. Toronto Ont.

Savininkas Jurgis Kuliešius

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA

[isikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino • D